

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
July 6, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

TRĘČIADIENIS - WEDNESDAY, LIEPA - JULY 6, 1994

Nr. 129

Žinios iš Lietuvos - Elta

Lietuvoje išleistas Dainų šventės leidinys

Vilnius, liepos 5 d. (Elta) - Lietuvos Liaudies Kultūros Centras išleido jubiliejinį Pasaulio lietuvių dainų šventei skirtą knygą „Dainų šventė“. Knygoje išspausdintame sveikinime Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas rašo: „Nuostabi tradicija - suburti kas keleri metai gražiausiai dainuojančius Lietuvos žmones. Dabar galime dainuoti iš visos širdies, laisvai ir nevaržomai, o per dainą - susiliesti su Tėvyne, jos istorija ir kultūra, su žmogiškąja būtimi. Šių dainų šventė ypatinga - joje gausiai dalyvauja išeivijos lietuviai. Tikiuosi, jog Lietuvos žmonės ir svečiams parodysime ne tik aukštą chorinę, muzikinę, šokio kultūrą, bet ir savo brolybę, sugebėjimą būti atvira pasauliui šali mi ir tauta“.

Skaitytojai taip pat ras Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininko Broniaus Nainio, Lietuvos kultūros ministro Dainiaus Trinkūno, dainų švenčių patriarcho Konrado Kavacko ir kitus šventės rengėjams, dalyviams, rėmėjams ir svečiams skirtus sveikinimus.

Leidinyje spausdinamas Onos Narbutienės straipsnis apie pirmąją, prieš septyniasdešimt metų - 1924-ųjų rugpjūtyje - Kaune įvykusią Dainų dieną, kurioje dalyvavo apie 3,000 dainininkų - parapijų chorai, miestų ir organizacijų kolektyvai. Įvairių metų nuotraukos pasakoja apie vėliau Lietuvoje ir jos ribų vykusias Dainų šventes. Prieš karą trijų ir sovietiniais metais dešimties Lietuvoje surengtų švenčių istoriją apžvelgia Liaudies kultūros centro direktoriaus pavaduotojas Leonidas Abaris.

Knygoje taip pat pateikiami straipsniai apie JAV ir Kanados lietuvių dainų, išeivijos tautinių šokių šventes. Skryrelyje „I memoriam“ išspausdintos jau amžinybėn išėjusių dainų švenčių dirigentų, baletmeisterių, režisierių pavardės.

Šiame leidinyje skaitytojai ras jubiliejinės Pasaulio lietuvių dainų šventės programą, repertuarą, jos rengėjų ir vadovų nuotraukas, sužinos, kokie kolektyvai iš Lietuvos ir JAV, Kanados, Argentinos, Australijos, Vokietijos, Lenkijos, Latvijos, Ukrainos, Rusijos, Baltarusijos dalyvauja šventėje. Atskiri knygos skyriai skirti Folskloro, Šokių, Dainų dienoms, Ansamblių vakarui, vaizduojamojo liaudies meno parodai. Dailininkė Dalia Mataitienė leidiniui parėšė straipsnį apie istorinį lietuvių kostiumą.

Prezidentas Brazauskas išvyko į Rygą

Antradienį Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas išvyko į Rygą dalyvauti Baltijos valstybių vadovų susitikime su JAV prezidentu Bill Clinton. Kartu su Respublikos prezidentu išvyko oficiali delegacija. Jos sudėtyje - užsienio reikalų ministras Povilas Gylys, prezidento patarėjas užsienio politikos klausimais Justas Paleckis, prezidento kanceliarijos vadovas Andrius Meškauskas, Lietuvos ambasadorius JAV Alfonsas Eidintas ir prezidento atstovas spaudai Nerijus Maliukevičius.

Rygoje prie delegacijos prisijungė Lietuvos ambasadorius Latvijoje Algirdas Žvirėnas. Antradienio vakarą Latvijos, Lietuvos ir Estijos prezidentai aptars susitikimo su Bill Clinton detales. Susitikimas prasidės liepos 6 d. 11:30 val. ryto Rygos pilyje.

Australijos užsienio reikalų ministras Lietuvoje

Antradienį Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas priėmė Australijos užsienio reikalų ministrą Gareth Evans. Tai pirmas šios šalies aukštojo pareigūno oficialus vizitas į Lietuvą. „Juo mes norime pirmiausia pademonstruoti draugiškumą ir dėmesį Lietuvai, kurios kovą už nepriklausomybę ir pirmuosius besitvarkančios valstybės žingsnius sekė tiek oficialioji Australijos valdžia, tiek šalies visuomenė“, pasakė ministras pokalbyje su prezidentu.

Australija pritaria Lietuvos siekimui integruotis į Vakarų politines bei ekonomines struktūras, sveikina ją įstojus į Europos Tarybą, pabrėžė jis.

Prez. Brazauskas papasakojo svečiui apie politinę ir ekonominę padėtį Lietuvoje, su pažindino su jos užsienio politikos prioritetais. Vienas svarbiausių uždavinių, pabrėžė jis, yra sureguliuoti santykius su kaimyninėmis šalimis. A. Brazauskas pažymėjo, kad Lietuvai, kaip ir kitoms regiono šalims, susirūpinimą kelia didelė Rusijos kariuomenės koncentracija Karaliaučiaus srityje. Siekti, kad jos skaičius būtų sumažintas iki minimumo, o vėliau sritis būtų visiškai demilitarizuota, turi padėti ir pasaulio bendrija, pabrėžė Lietuvos prezidentas.

Vyskupai susirūpinę Bažnyčiai priklausančių žemių likimu

Kauno arkivyskupijos kurijoje įvykusiame Vyskupų konferencijos posėdyje, kuriame dalyvavo Vyskupų konferencijos pirmininkas Kauno arkivyskupas kardinolas Vincentas Sladkevičius, Vilniaus arkivyskupas Audrys Juozas Bačkis ir visi Lietuvos vyskupai, buvo nutarta pakartotinai kreiptis į vyriausybę dėl Bažnyčiai priklausančių žemių privatizavimo.

„Nerimą kelia stiprėjanti antibažnytinė propaganda, kuria siekiama priversti Bažnyčią atsisakyti savo teisėtus nuosavybės, kad ją galėtų pasisavinti valstybiniai komerciniai-ūkiniai subjektai“, sakoma Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centro išplatintame pranešime. Dėl to dabar yra rengiamas „Lietuvos Respublikos religinių bendrijų turto gražinimo“ įstatymas, kuris artimiausiu metu turėtų būti svarstomas Seime.

Konferencijoje vyskupai išsakė vieningą nuomonę, kad Bažnyčia, siekdama susigrąžinti savo teises į turėtą nuosavybę, visada atsižvelgs į Lietuvos žmonių interesus.

Taip pat Vyskupų konferencijoje buvo išrinktas naujas generalinis sekretorius - kunigas Gintaras Grušas, kuris pernai dirbo Popiežiaus apsilankymo

Birželio 23 d. Kauno Sekundės Banko indėlininkai Gedimino prospekte prie Lietuvos Banko pastato Vilniuje protestavo, reikalaudami nedelsiant sumiti Sekundės Banko tarybos ir valdybos vadovus, pradėti išmokėti indėlininkams jų pinigus, nekelti bankui bankroto bylos ir svarstyti šio banko klausimą Seime, leidžiant 30 indėlininkų atstovams dalyvauti. Kadangi pernai atliktame banko patikrinime rasta, kad banko veikla atitinka įstatymus, o banko ekonominė veikla gera, indėlininkai reikalauja, kad dabartinių jų indėlių nuostoliai turi būti kompensuojami valdžios lėšomis. Niekas, tačiau, nežada to daryti.

Rusijos vienašališkas veiksmas kelia Lietuvos specialistų susirūpinimą

Vilnius, liepos 2 d. (AGEP) - Rusijos vienašališkas veiksmas, nustatant nuo liepos 1 d. Kaliningrado skrydžių informacijos rajoną, kelia didelį Lietuvos skrydžių valdymo specialistų susirūpinimą. (Kaip jau pranešėme, birželio 30 d. Lietuva dėl šio veiksmo pasiuntė protesto notą Rusijos ambasadai Vilniuje, primenant, kad skrydžių informacijos rajonai gali būti nustatomi tik susitarus vienos suinteresuotoms šalims ir suderinus su Tarptautinės Civilinės Aviacijos Organizacijos Taryba - ICAO. - Red.)

Lietuvos skrydžių valdymo tarnybos viršininko pavaduotojas Kazys Jakas pasakė, kad dvišaldystė oro erdvėje virš Karaliaučiaus srities kelia didelę grėsmę skrydžių saugumui.

Kaliningrado srities 6,000 metrų (19,692 pėdų) aukščio oro erdvė pagal tarptautinius susitarimus iki šiol priklauso Lietuvos skrydžių informacijos rajonui, ją kontroliuoja skrydžių valdymo tarnyba Vilniuje.

Lietuvoje komiteto generalinių sekretorių. Anksčiau šias pareigas ėjęs monsinjoras Vytautas Kazlauskas atsistatydino dėl sekretoriato perkėlimo į Vilnių.

Vyskupai aptarė ir tikybos mokytojų rengimo klausimus - dabar trūksta apie 200 mokytojų. Buvo nutarta, kad tikybos mokytojai ir toliau būtų rengiami aukštesniosiose katechetų mokyklose prie Kauno Teologijos fakulteto.

Auga pareikalavimas atstatyti nuosavybės teisę

Apie pusę milijono žmonių kaime ir apie 50,000 mieste pageidauja atstatyti teisę į žemę, informavo Žemės ūkio ministerijos Žemės tvarkymo departamento direktorius Pranas Aleknavičius. Jo nuomone, žemės nuosavybės atstatymo darbai vyksta normaliu tempu.

Per penkis šių metų mėnesius ekspertų komisijos parengė nuosavybės teisį įrodymui reikalingus dokumentus 17,000 žmonių. Parengta 11,000 bylų buvusiems žemės savininkams, pageidaujantiems kompensaci-

Lietuva pripažįsta Rusijos teisę kontroliuoti savo oro erdvę virš Kaliningrado, tačiau norint pakeisti skrydžių informacijos rajono ribas, dėl to pirmiausia turi susitarti abi valstybės, o vėliau tą susitarimą dar turi patvirtinti Tarptautinės Civilinės Aviacijos Organizacijos Taryba.

Tuo tarpu Rusija praėjusią savaitę tiesiog informavo Lietuvos skrydžių valdymo tarnybą vienašališkai nustatanti Kaliningrado skrydžių informacijos rajoną.

„Jei įvyktų kokia katastrofa virš Kaliningrado, joks tarptautinis teismas neatleistų Lietuvos nuo atsakomybės už ją“, sako Kazys Jakas. Kita vertus, pasak jo, rusai, įgyvendindami savo pretenzijas į oro erdvės kontrolę, gali pakelti ir orą naikintuvus ir to padariniai būtų „sunkiai įsivaizduojami“.

Rusijos interesus valdyti oro erdvę virš Kaliningrado suprantamas dar ir dėl gerų pajamų už oro navigacijos paslaugas komerciniams lėktuvams, skren-

jos. Vien per balandžio-gegužės mėnesius išmatuota 15,000 sugrąžinamos žemės sklypų, iš jų 6,000 - asmenims, nuomojantiems ją žemės ūkio bendrovėms.

Nuo liepos 1 d. įsigaliojo Žemės įstatymas. Pagal jį, žemė galima laisvai pirkti, parduoti, keisti, dovanoti. Numatoma, kad iš valstybės žemę pirs apie 750,000 piliečių - 340,000 namų valdų žemės sklypų, 210,000 sodininkų bendrijų narių sodų, 152,000 asmeninio ūkio bei 50,000 kitų laisvos valstybinės žemės sklypų. Tokiu būdu iš viso Lietuvoje bus apie 1.2 milijonai žemės savininkų.

Šiuo metu, birželio 1 d. duomenimis, valstybinėse įstaigose teisiškai registruota 152,000 žemės savininkų ir kas mėnesį šis skaičius padidėja 10-12 tūkstančių. Privačios žemės plotas Lietuvoje birželio 1 d. sudarė 250,000 hektarų. Jos kas mėnesį padidėjo po 20,000 hektarų. Tačiau žemės, kurią naudoja asmenys, pradėję savo žemės privatizavimo procesą (žemės susigrąžinimą, sklypų pirkimą) yra žymiai daugiau - apie 1 milijoną hektarų.

dantiems tarptautiniais maršrutais. Kiek dėl Lietuvos intereso šiame rajone, tai, pasak K. Jako, ten „daugiau vargo, nei pelno“, nes Rusijos kariniai lėktuvai skraido „kaip nori“, o Lietuvos skrydžių valdymo tarnyba apie tai praktiškai neinformuojama.

Tarptautinės Civilinės Aviacijos Organizacija savo ruožtu suinteresuota kuo didesniais skrydžių informacijos rajonais, nes tai palengvina biurokratinę procedūrą, skrendant tarptautiniais skrydžiais ir palengvina lėktuvų pilotų darbą. Specialistų nuomone, visos trys Baltijos šalys ir Kaliningrado sritis galėtų priklausyti vienam skrydžių informacijos rajonui.

Rusija stiprina įtaką Europoje

Bruselis, birželio 22 d. (Itar-Tass) - Kai Rusija prisijungė prie NATO „Partnerystės taikos labui“ programos, JAV valstybės sekretorius Warren Christopher Rusijos prisijungimą pavadino istoriniu žingsniu.

Kaip žinoma, prieš dvi savaites Rusija pasirašė susitarimą su Europos Ekonominio Bendradarbiavimo Plėtros Organizacija. Planuojama, kad Rusijos prezidentas Boris Jelcinas greitai pasirašys susitarimą su Europos Sąjunga ir tokiu būdu gaus teisę nemažai Rusijos prekių eksportuoti į Europą.

Liepos mėnesį Rusija dalyvavo Neapolyje septynių pramoningų Vakarų šalių - Didžiojo Septyneto konsultacijose, skirtose svarbiausiems tarptautinėms politikos klausimams. Taigi Rusija vis labiau atgauna savo politinę vertę, nors ekonomikos pakilimo dar teks palaukti.

Meldėsi už lietuvių sukilėlius

Kaunas, birželio 27 d. (AGEP) - Beginklių politinių kalinių Kengyro lageryje sukilimas, trukęs 40 dienų, buvo numalšintas 1954 m. birželio 26 d. naktį tankų vikrais. Kaip rašo „Kauno diena“, šių metų birželio 25 d. gyvi likę sukilimo dalyviai susirinko Šančių bažnyčioje paminėti šio skaudaus jubiliejaus, pasimelsti už žuvusius ne tik Kengyre, kituose lageriuose, bet ir Lietuvos miškuose.

Šv. mišias aukėjo prelatas Alfonsas Svarinskas, Kengyro la-

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAXS (312) 585-8284

Opozicija priekaištauja, kad Lietuvos valdžia negins sienų su NVS

Vilnius, liepos 5 d. - Lietuvos Seimo opozicinės frakcijos liepos 5 d. paskelbė pareiškimą, kuriame priekaištauja Lietuvos vyriausybei, kad birželio 28 d. priimtame Valstybės sienų apsaugos įstatyme iš esmės atsisakoma ginti valstybės sienas su Nepriklausomų Valstybių Sandrauga.

Pareiškime jie rašo, kad paskubomis priimtas įstatymas yra žalingas valstybei, nes juo „griaunama vieninga krašto apsaugos sistema, kuri apima valstybės teritorijos ir sienos - sausumoje, oro erdvėje ir Baltijos jūroje - apsaugą ir gynybą; iš esmės atsisakoma valstybės sienų su NVS gynybos; žymiai susilpninama krašto apsaugos sistema, nes iš jos atitraukiama beveik trečdalis kovinių pajėgų“.

Seimo opozicinių frakcijų vadovai pareiškime pažymi, jog priimdama šį įstatymą LDDP vienašališkai nutraukė politinių partijų dialogą, kurio metu jau formavosi sutarimas dėl principinių valstybės nacionalinio saugumo ir gynybos nuostatų. Tokiu būdu visa LDDP stoji į poziciją, kurios laikosi Rusijos interesus ginanti šios partijos grupuotė, o kiekvienam šios partijos nariui tenka visa atsakomybė už šių veiksmų pasekmes. Vis labiau aiškėja, kad LDDP narių tarpe nesiranda asmenų, pajėgių ginti Lietuvos valstybingumą“.

Pareiškimą pasirašė vadovai šių frakcijų Lietuvos Seime: Demokratų Partijos, Krikščionių Demokratų, Lietuvių Tautinių Sąjungos, Politinių Kalinių ir Tremtinių Laisvės, Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių).

Landsbergis lankėsi Garliavoje

Kaunas, birželio 27 d. (AGEP) - Seimo opozicijos vadas Vytautas Landsbergis birželio 25 d. lankėsi Garliavoje, rašo „Kauno diena“. Prisiminęs savo ankstesnį, itin gausų susitikimą su garliaviškiais, svečias, negaišdamas laiko, pradėjo kalbėti apie politinę situaciją kaimyninėje Baltarusijoje.

Landsbergis kalbėjo apie Baltarusijoje įvykusį pirmąjį prezidento rinkimų turą, kurio rezultatai Lietuvai nieko gero nežadą, jeigu daugiausiai balsų surinkęs pretendentas turi politines nuostatas, kurios tiesiogiai ar netiesiogiai veda į buvusios Sovietų Sąjungos atkūrimą.

Trumpai palietęs neaiškią padėtį Rusijoje, opozicijos vadovas išreiškė nuomonę, kad Lietuvoje Seimo rinkimai turėtų įvykti dar iki prezidento ir parlamento rinkimų Rusijoje.

geryje kalbėjęs kun. J. Poderis ir Šančių parapijos klebonas J. Babonas. Drauge su buvusiais politiniais kaliniais šią skausmą datą paminėti atvyko Nepriklausomybės atkūrimo signatūras Vytautas Landsbergis ir kiti svečiai.

- Kaune birželio 29 d. lankėsi prez. Algirdas Brazauskas, vizitą paskirdamas platesnei pažinčiai su Kauno medikais.

Sausio 13 samokslininkams bus pateikti kaltinimai

Vilnius, birželio 24 d. (Elta) - Rugsjūčio pabaigoje M. Burokevičiui ir J. Jermalavičiui bus pateiktos bylos, kuriose jie kaltinami valstybės išdavimu. Apie tai, atsakydamas į Seimo narių paklausimus, pranešė generalinis prokuroras Artūras Paulauskas.

Lietuvoje 1990-1991 metais veikusias Sovietų Sąjungos Komunistų partijos vadovai M. Burokevičius ir J. Jermalavičius po nepasisekusio 1991 metų rugsjūčio perversmo Maskvoje pagėbo į Rusiją. Pernai Minske juos suėmė Lietuvos teisėsaugos institucijų darbuotojai. Nuo to laiko M. Burokevičius ir J. Jermalavičius laikomi Vilniaus Lukiškių kalėjime. Jų tardymui pagal įstatymus skirtas laikas baigėsi, tačiau Generalinė prokuratūra šį terminą pratęsė iki rugsjūčio pabaigos, pasakė A. Paulauskas.

M. Burokevičius ir J. Jermalavičius, be kita ko kaltinami 1991 metų sausio mėnesio kruvinų įvykių Vilniuje, kurių metu buvo užgrobtas televizijos bokštas bei Lietuvos Televizijos ir radijo rūmai, organizavimu. Generalinėje prokuratūroje surinkti dokumentai rodo, kad jie vadovavo vadinamajam „Nacionalinio gelbėjimo komitetui“, siekusiui nuversti teisėtą Lietuvos valdžią.

Lietuva ir Europos Sąjunga ruošia sutartį

Vilnius, birželio 28 d. (Elta) - Europos Komisija, kaip Europos Sąjungos vykdomasis organas, ir Lietuva birželio 28 d. vakare Briuselyje inicialiais patvirtino projektuotą laisvosios prekybos susitarimą, kuris įsigalios 1995 metų sausio 1 dieną.

Susitarimas šešerius metus nebus taikomas žemės ūkio, žuvininkystės ir tekstilės pramonės gaminams. Šiose gyvybiškai svarbiose Lietuvos ekonomikai šakose Lietuva kol kas nepasirėngusi laisvai konkurencijai su labiau išsivysčiusiomis Europos Sąjungos šalimis. Dokumentas taip pat netaikomas intelektualinei nuosavybei ir paslaugų sferai.

Praėjusią savaitę Europos Komisija inicialiais patvirtino laisvosios prekybos susitarimą su Latvija, dabar savo eilės laukia Estija. Europos Sąjungos atstovų duomenimis, derybės su šia šalimi jau eina į pabaigą.

KALENDORIUS

Liepos 6 d.: Šv. Marija Goretti, mergelė, kankinė (1890-1902); Ramutis, Estera, Pulgis, Ritonė. Lietuvos Valstybės diena. Mindaugas karūnuotas karalium 1253 m., Didysis Lietuvos kunigaikštis Gediminas mirė 1340 metais.

Liepos 7 d.: Vilbaldas, Astas, Eitautas, Skinutė.

SKAUTYBĖS kelias

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

DAUGIAU SKAUTIŠKOS SPAUDOS SKYRELIŲ BIBLIOGRAFIJOS

„SKAUTIJOS BALSAS“ „NAUJENOSE“

Š.m. gegužės 11 d. v.s. Juozas Toliušis „Skautybės kelyje“ rašė apie „Skautiškos spaudos skyrelių bibliografijas“. J.T., prieš priedą Čikagoje ėjusio dienraščio „Naujienos“, pritrūko archyvinės informacijos, nes pagal jį, „senųjų vilkų“ atmintis nebepraskleidė praeities rūkų.

Pasinaudodamas J.T. kvietimu („būtume dėkingi, jei kuris asmuo prisimintų ir parašytų apie pirmuosius skautus žurnalistas-es ano meto „Naujienų“ puslapiuose“) — pateikiu skaitytojams šiek tiek žinių ir prisiminimų iš tų laikų, kai Čikagoje kūrėsi lietuviai skautai.

Jei J.T. būtų žvilgtelėjęs į Čikagoje skautų išleistą, gausiai iliustruotą leidinį, pažymint pirmuosius aštuonerius skautiškos veiklos metus („Lituanika“ — Čikagos skautų tuntas), 62 puslapiai, spausdinti M. Morkūno spaustuveje 1957 m. kovo mėn., tenai 38-39 puslapiuose būtų radę ps. Broniaus Juodelio straipsnį, užvardintą:

SKAUTŲ SKYRIAI VIŠUTINOJE ČIKAGOS LIETUVIŲ SPAUDOJE

Apie skautišką skyrių „Naujienose“ ps. Br. Juodelis rašė: „... Kitame Čikagos dienraštyje „Naujienos“ skautiškas skyrius pasirodė tik 1952 m. „Skautijos tako“ vardu, nepasirašant nė jokiam redaktoriui. Kiek vėliau Brolijos vadovybė išaiškino, kad „Skautijos takas“ buvo redaguojamas s.v.v. sklt. Jono Gilūno, kurio pavardė skyriuje vėliau buvo spausdinama. Po kurio laiko „Skautijos takui“ pradėjus pulti „Skautybės kelią“ ir Čikagos tuntu vadijas, dėl atsakymo globoti ir aprobuoti šio skyriaus leidimą, skyrius pateko į nemalonią poziciją visų skautų akyse. Kurį laiką skyrius ėjo nereguliariai, bet talpino daug įdomios medžiagos. Vėliau s.v.v. sklt. J. Gilūnui pasitraukus iš Skautų Brolijos, skyrių perėmė redaguoti redakcinė komisija su s.v.v. sklt. K. Bukausku prieškaije.

1953 m. pasirodė paskutinis „Skautijos tako“ numeris ir po to ilgesnį laiką skautų skyriaus „Naujienose“ nebuvo.

1956 m. pavasarį, balandžio mėn. 5 d. „Lituanicos“ skautų tunto spaudos vadovo s.v.v.s. Vyt. Šliūpo pastangomis, priartiant visų tuntu tuntuininkams ir ASS vietos valdybai, skyrius buvo vėl pradėtas leisti, kuriam buvo duotas „Skautijos balso“ vardas. Šį kartą buvo sudarytas redakcinis kolektyvas iš Z. Biliūnaitės, O. Mendelevičiūtės, Vyt. Vidugirio (vėliau jo vietoj K. Dirksio) ir V. Motušio. „Skautybės balsas“ yra leidžiamas kas dvi savaites. Šiuo metu, turėdamas didelį redaktorių kolektyvą, skyrius,

vengdamas savo pirmtakūno „Skautijos tako“ taktikos, talpina daug skautiškos medžiagos geroje dienraščio vietoje, kas skaitytojams teikia malonų išpūdį...“

Kadangi buvau tas „Skautijos balso“ atgaivintojas, ir per dvejus metus daug tenai rašiau kiekvienoje jo laidoje, (pasirašydamas arba pilna pavarde, arba V.Š. inicialais, arba ir visai nepasirašydamas), turiu ir iškarpu albumą susiklijaves „Skautijos balsą“ nuo pat balandžio 5 d., 1956 m. iki gegužės 23 d., 1958 m. Pasinaudodamas taja medžiaga, galiau pateikti šias statistines žinias:

— **Kaip dažnai skyrelis pasirodydavo?**

— Ėjo maždaug kas antrą savaitę. Per 25 mėnesius pasirodė 60 kartų (Nr. 1 - 60). Kas darėsi po Nr. 60 negaliu pasakyti, nes neturiu archyvinę žinių.

— **Kas redagavo „Skautijos balsą“?**

— Nuo Nr. 1 (balandžio 5 d., 1956 m.) iki Nr. 36 (rugpjūčio 2 d., 1957 m.) skyrelį redagavo Redakcinis kolektyvas: Zita Biliūnaitė, Ona Mendelevičiūtė, Vyt. Vidugiris ir Viktoras Motušis. „SKS pastogėje“ paskyrėlį tvarkė ps. Vyt. Šliūpas.

— Nuo Nr. 42 (spalio 19 d., 1957 m.) iki Nr. 60 (gegužės 23 d., 1958 m.) Redakcinį kolektyvą sudarė: Zita Biliūnaitė, Gražina Musteikytė, Viktoras Motušis ir Vyt. Šliūpas.

1958 m. birželio mėn. iš kolektyvo man teko pasitraukti (darbo reikalais ilgesniam laikui išvykau į Vakarų Afriką) ir mano intymūs ryšiai su „Skautijos balsu“ nutrūko. Taipgi nutrūko ir mano „Sk. balso“ rinkimas. Tačiau turiu vieną „Sk. balso“ numerį, datuotą 1959 m. sausio 16 d., kuris parodo tuolaikinį redakcinį kolektyvą:

S. Banaitis — „Lituanicos“ tuntas ir Korp! Vytis, Gr. Musteikytė — „Aušros Vartų“ tuntas ir ASD, V. Vilipaitė — j.s.k. „Juodkrantės“ tuntas, V. Motušis — j.s.k. „Baltijos jūros“ tuntas ir jūrų skautijos Korp! „Gintaras“, Vyr. redaktorė — Z. Biliūnaitė.

— **Kas daugiausia rašė per**

„Sietuvos“ draugovės sueigoje po įžodžio naujai paskautininkai kaklaraštį užrašė draugininkė s. fil. Jolanda Kerelienė. Stebi sesės J. Kybartienė, Zina Pocienė, Giedrė Penčilyienė ir Valė Kliksnienė.

tuos pirmuosius 25 mėn.?

Suskaicius pasirašytus straipsnelius, ar žinias, rasta šie bendradarbiai:

— **daugiau 10 straipsnių:** V.Š., Vyt. Šliūpas ir L.K.

— **tarp 4 ir 10 straipsnių:** V.M., L. Knopfmilleris, K.B., A.M., R. Kezys, R.Š., Z.B., A. Dundzila ir J.S.S.

tarp 1 ir 3 straipsnių: A.A., V. Černius, P.K.D., J. Liubinskas, E. Vengianskas, D.A.V., A. Banevičius, J. Audėnas, Daiva Audėnaitė, B. J.B., A. Banelis, A. Banionis, Elė Banevičienė, R. Blinstrubas, A.D., K. P. Dirksis, G. J. G., O. Gešventas, B. Gurėnas, G.J., S. Januškevičienė, S. Kairys, A. Karnavičienė, A. Karnienė, M. Kasponienė, G.M., M.M., Al. Matonis, V. Motušis, S. P. Nedzinskas, K. Oželis, Alf. Pocius, R. Povilaitis, Povilas, V.R., S.K.S., L. Sabaliūnas, Aldona Sidzikauskaitė, O. Siliūnienė, E.Š., Scholaras Urbanis, E. V., R. V., A. Venclauskas, E. Vilkas ir K. Z.

— **Apie ką buvo rašyta?** Per 25 mėn. rašyta:

Bendri skautiški straipsniai ir pranešimai — 122; jūrų skautų žinios — 78; Akademikų skautų žinios — 59; bendrės Čikagos skautų, čių žinios — 38; „SKS pastogėje“ — 35;

Pavienių tuntu ar kitų vietų žinios:

„Lituanicos“ (22); „Aušros Vartų“ (3); „Baltijos Jūros“ (1); Skautų Vyčių (10); Oro Skautų (4); A.S.D. (5); Korp! Vytis (2); latvių skautų (1);

Žinios iš kitų lietuviškų skautiškų vienetų:

Argentinoje (3); Australijoje (8); Bostone (17); Clevelande (25); Canadoje (13); Detroite (4); Los Angeles (10); New Yorke (27); Prancūzijoje (1); Vokietijoje (3);

Sveikinimai ir padėkos — 20; Iš skautiškos praeities — 18.

fil. ps. Vytautas Šliūpas

Dėkojame fil. ps. Vytautui Šliūpui už svarbų informacinį straipsnį. Patys negalėjome šios medžiagos rasti, nes Čikagoje „Naujienų“ archyvai iki šiol neprieinami.

Red.

A.A. SKAUTININKĄ PRANĄ KARALIŲ PRISIMENANT

Lietuvoje leidžiamas „Naujasis Dienovidis“ savo 1993 m. spalio 23 d. laidoje rašo apie neseniai JAV-se mirusį ir Juodkrantės kapinaitėse palaidotą a.a. vs. Praną Karalių. Rašoma:

„Iš tolimos Saint Croix salos (JAV) į gimtąją žemę grįžo pedagogo, ilgamečio skautų veikėjo Praną Karaliaus pelenai. Lietuviško ažuolo urną su šio tauraus žmogaus palaikais priglaudė smėlėta Juodkrantės kapinaitė žemė. 50 metų ruseno Praną Karalių širdyje puoselėta ir iki pat mirties neužgesusi viltis grįžti į gimtinę. Grįžo. Deja, dabar tik savo sūnų Benedikto ir Kornelijaus, dažnai apsilankančių Lietuvoje, akimis Pranas Karalius begali pamatyti vėl nepriklausomą Lietuvą.

Prieš pusę šimtmečio Praną Karalių likimas nubloškė toli nuo tėvynės. Beje, ne vieną prieš karą Kauno mokykloje Praną Karaliaus auklėtą moksleivį nutiko panašus likimas. Nemažai jų atsikūrė už jūrų marių ar tolimame Sibire. Tačiau kur jie bebūtų, vaikystėje mokytojo Praną Karaliaus giliai jiems įskiepyta tėvynės meilė tebėlydi juos iki šiol. Net ir gyvendamas toli nuo tėvynės, Pranas Karalius dirbo lietuvių mokykloje, vadovavo lietuvių bendruomenės švietimui. Nuo 1925 metų jis — skautų organizacijos narys. Išvykęs iš Lietuvos iš pradžių Oldenburge (Vokietijoje) buvo skautų Pilėnų tunto tuntuininku, vėliau JAV lietuvių skautų brolijos vyriausios vadijos narys. Visą gyvenimą jį labai jaudino toli nuo tėvynės atsidūrusių ar net jau ir gimusių lietuvių likimas. Saint Croix saloje Praną Karaliaus namai visada buvo lietuviška oazė su giliomis tautinėmis tradicijomis, gražia lietuvių kalba bei papročiais. Jaunimo auklėjimo klausimais pedagogas Pranas Karalius dar prieškarinėje Lietuvoje „Tautos mokykloje“, „Vaire“, „Naujojoje Romuvoje“, „Ateityje“ ir kituose laikraščiuose bei žurnaluose yra išspausdinęs net

Skautininkas Pranas Karalius, buvęs „Pilėnų“ skautų tunto tuntuininkas Clevelande.

Nuotr. V. Bacevičiaus

PATIKSLINIMAS

LSS Pirmijos pirm. vs fil. Kęstutis Ječius patikslina šiuos netikslumus „Skautybės kelyje“ paskelbtame LSS Tarybos narių sąraše:

vs fil. K. Ječiaus Fax yra: 708-832-2893

Sąraše praleistas LSS Tarybos narys:

vs fil. Vytautas Vidugiris, 27923 San Nicolas Dr., Palos Verdes, CA 90274.

KANADOJE

REIKALINGA TALKA KNYGŲ NUGABENIMUI

Pas vs A. Senkų yra atvežtas nemažas kiekis Lietuvoje išspausdintos vs fil. kun. Antano Saulaičio paruoštos knygos „Vienetų vadovai, es“. Knygų dalį reikia nugabenti į Čikagą. Galintieji paimti ir nuvežti knygas prašomi skambinti A. Senkui, tel. 233-9092.

SKAUTIŠKA GEGUŽINĖ MONTREALYJE

Montrealio skautai ir skautės gegužės 29 d. „Lito“ skyje prie seselių namų suruošė jaukią gegužinę. Būsimieji vilkiukai ir paukštytės turėjo daug vietos savo žaidimams, o skautai karštomis dešrelėmis ir „hamburgeriais“ bei gėrimais vaišino gausokai atsilankiusius svečius.

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

JAV	metams	½ metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Tik šeštadienio laida:	\$100.00	\$55.00	\$35.00
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą —			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Neaunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Rugsėjo 30 d. - spalio 1 ir 2 d. — ASS Metinė šventė Lietuvių centre, Lemonte.

Spalio 15 d. — „Puota jūros dugne“ — metinis jūrų skautų, čių renginys Lietuvių centre, Lemonte.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (1-312) 337-1265

Dr. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusiu venų gydymas
5540 S. Pulaski Rd., tel. 312-585-2802
Pirm., antr., penktid. 9 v.r.-3 v.p.p.
ketv. 10 v.r.-7 v.v., trečd., šešt. 10 v.r.—2 v.p.p.
Susitarimo nereikia trečd. ir šešt.
Sumokama po vizito

DR. ROMUALDAS POVILAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. (1-312) 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokas į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

DALIA E. CEPELE, D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171st
Tinley Park, IL 60477
(708) 614-6871
Valandos pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
T-l. (312) 925-2670
1185 Dur ee Ave., Elgin, Ill. 60120
T l. (708) 472-0255
Val. dos pagal susitarimą

DR. D. PETREIKIS
C. NTU GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
T l. (708) 598-4055
Valai dos pagal susitarimą

DR. I RANK PLECKAS
Optome ristas (Kalba lietuviškai)
Tikrin. akis, pritaiko akinius
2118 W. 71st St.
Te. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą.
Palos Visior Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hg. s. Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Sešt. pagal susitarimą
Vizital apmokami Medicare
Kabineto Tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3166
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6;
Šeštadieniais pagal susitarimą

Clevelando skautijos vadovų pasirodymas prie laužo. Magijos „stebukla“ atieka s. V. Ribinski. Nuotr. V. Bacevičiaus

Birželio 17 d. įvykusiose iškilmėse Vytauto Didžiojo universitetas Kaune suteikė garbės daktaro laipsnį prof. Zigmui Zinkevičiui ir poetui Bernardui Brazdžioniui. Čia matome (iš kairės): Aldoną Brazdžionienę, B. Brazdžionį, prof. Zinkevičių ir p. Zinkevičienę iškilmų metu.

GAIRĖS PADĖTI DVASIŠKAI ATSIKURTI LIETUVAI

KUN. PETRAS DAUGINTIS, SJ

1990 m. kovo 11 d., Lietuvai atgavus nepriklausomybę, užsienio lietuviai labai norėjo padėti jai dvasiškai atsigausti. Tačiau daugelis greitai suvokė, ypač buvusiems komunistams (LDDP) perėmus valdžią į savo rankas, kad didelė dalis Lietuvos žmonių nėra atsikratę materialistinės komunistinės galvosenos ir nežmogiškos sovietinės elgsenos. Jų dvasinė ir dorovinė sveikata yra pašlijusi. Jie sunkiai serga.

Todėl mes, užsienio lietuviai, norėdami padėti Tėvynei, pirmiausia turime pagelbėti Lietuvos žmonėms dvasiškai pasveikti, išsilaisvinti iš komunistinės pasaulėžiūros pinklių ir išsikovoti dvasinę nepriklausomybę.

Mūsų sąmonėje palengva nyksta buvusios Lietuvos puiškus vaizdas, kuris skatino darbuotis vardan jos. Dabartinis liūdnas Lietuvos vaizdas numuša ūpą, slopina norą jai padėti. Tai neigiamai veikia ir mūsų jaunimą.

Apie būdus padėti Lietuvai kalba išeivijos draugijų ir sambūrių vadovai, rašo visuomenininkai, žurnalistai. Tai apsvairstę, numatėme pagalbos Lietuvai dvasiškai atsigausti gaires.

1. Susidaryti pačiam ir žadinti kituose gražų Lietuvos ateities vaizdą, iš dalies panašų į Norvegijos, Danijos, o ypač Suomijos, gerai gyvuojančios nors ir grasiomis milžiniškos Rusijos pašonėje.

Juk Tėvyneje dar yra nemažai

sveikos galvosenos ir elgsenos tautiečių, jiems pagalbą teikiančių užsienio lietuvių ir Vakarų pasaulio žmonių. Dievas, taip nuostabiai padėjęs Lietuvai atgauti nepriklausomybę, padės ir ateityje, lietuviams labiau besigrežiantiems į jo Karalystės vertybes. Taip po 10-25 metų Lietuva vėl bus graži, laisva, turinti aukštą dvasinę ir moralinę kultūrą, gyvenanti pagal pagrindinius žmogaus teisių ir krikščionybės principus, vykdanči visapusišką demokratiją ir solidarumą visiems, išlaikiusi teigiamas komunizmo savybes (lygus rūpestis visais) ir pasisavinusi kapitalistinės santvarkos vertybes (kiekvieno asmens vertė, privati nuosavybė, iniciatyva, laisva konkurencija su socialine kontrole).

Suprantama, toks gražus Lietuvos vaizdas žavės, skatins išeivijos lietuvius, kartu ir jaunimą, įskaitant ir Lietuvos, visais būdais stengtis pagelbėti jai pasveikti dvasiškai.

2. Palaikyti didelės, svarbios, garbingos užsienio lietuvių veiklos atmintį, o jaunimui ją žadinti, kelti, įdėti į jų širdį, įkalti į jų galvą ir atmintį. Juk lietuvių išeivija daugiau kaip šimtą metų padėjo savo Tėvynei. Išeiviai drauge su lietuviškuose dvasioje išaugintu jaunimu daug pagelbėjo ir prisidėjo atgauti Lietuvai nepriklausomybę net du kartus. Galėjo tada, gali ir pagėgia ir dabar padėti Lietuvos žmonėms išsilaisvinti iš bedieviškos, komunistiš-

kos pasaulėžiūros, ypač jos valdytojų.

3. Palaikyti bei stiprinti išeivijos suaugusiųjų ir jaunimo lietuviškąją dvasią bei veiklą visose švietimo, kultūros, meno, sporto ir laisvalaikio srityse. Tik taip bus pakankamai daug norinčių ir pajėgių padėti Lietuvai lietuvių išeivių. Aišku, kai ką reiks pagyvinti, šį tą drįsti pritaikyti besikeičiančioms sąlygoms, žmonėms ir Tėvyinės žmonių reikalams.

Be to, reikia įjungti ir bendrauti su naujaisiais imigrantais iš Lietuvos. Kiekvienas asmuo, draugija, sambūris ar veiksnys, nugalėdamas įvairius sunkumus ir kliūtis, jaučia reikalą jiems padėti ir taip susidaryti galimybes jų pajėgumu pasinaudoti.

4. Kiekvienam pačiam reikia stengtis ir padėti kitam būti šviesiu sąmoningo, tikinčio lietuviu pavyzdžiu. Trumpai tariant, įprasti (jeigu reikėtų) atsakyti įsigalincios materializmo dvasios ir jos pasireiškimo formų, pvz., tam tikrų ipročių, dažnai perdėtų, nesveikų malonumų. Jie įprantami dėl vartojamų visuomenės įtaigų, spaudimo, galingos, bet nesveikos, net žalingos įtakos ir propagandos. Todėl turėtume išvystyti ir palaikyti savyje, savo šeimoje ir aplinkoje bei jaunime krikščionišką pasaulėžiūrą ir jos praktiką; optimistišką, sveiką lietuvišką galvosena, elgseną, susivaldymą, taupumą, dosnumą, praktišką solidarumą.

Nors mums lietuviams neįprasta, tačiau tenka išmokyti drįsti apie tuos dalykus kalbėtis su savo namiškiais, vaikais, anūkiais, giminėmis, iš Lietuvos atvykusiais ilgesniam ar trumpesniam laikui, ar pačiam nu-

važiuavus Lietuvon pas gimines, į svečius ar susibūrimus. Bet tam reikia būti pačiam pasiruošusiam padėti kitiems teikti jau paruoštą pagalbą. Reiktų rūpintis turėti po ranka atitinkamų rašinių, straipsnių, knygelių, vadovėlių juos išgyti, dalinti besiruošiantiems vyksti Lietuvon ar priimti svečius iš Tėvyinės. Jie nurodytų kaip pedagogiškai suinteresuoti ir kaip metodiškai tuos dalykus aiškinti, pokalbį vesti ir palaikyti; neįkylėti, neatbaidyti, bet savo gerumu, meile ir kitaip besireiškiančiu savo šviesiu pavyzdžiu sužavėti.

5. Pavieniui, drauge su kitais ar organizuotu būdu teikti pagalbą auklėjams ugdyti jaunąsias Lietuvos kartas sveikoje krikščioniškai lietuviškoje dvasioje. Tai būtų pagalba tėvams, mokytojams ir kitiems auklėtojams gauti ne komunistinės, bet bendrosios pedagogikos žinių, krikščioniškosios auklėjos principų, praktiškų nurodymų, kaip auklėti vaikus ir jaunimą, pvz., suruošiant jiems atitinkamus kursus, kaip tai daro A.P.L.E.

Reiktų teikti pagalbą gerų, ypač katalikiškųjų mokyklų mokytojams, neturintiems mokiniams, jaunimo organizacijoms, kaip ateitininkų, skautų ir kitų kursams, sąskrydžiams, vasaros stovykloms, jų vadovams, prie vidurinių ar aukštųjų mokyklų susidariusiems, ar kurtiniams religinės etikos, literatūros, gamtos, sporto ir panašioms būreliams.

REPARACIJOS UŽ SOVIETINĮ GENOCIDĄ

JONAS A. GYLIS

Mūsų tauta patyrė didelių ir skaudžių aukų dėl sovietų okupacijos. Šie tragiški įvykiai ir genocido aukos yra įvairiai prisimenamos minėjimais, spaudos atsiliepimais ir bandymais išleisti istorinius veikalus. Tačiau tuo neturėtų būti apsiribojama ir klausimas, kuris iki šiol nebuvo rimtai iškeltas, yra reparacijos už 50 metų sovietinį genocidą.

Genocidinių reparacijų svarstymas yra specifinis klausimas ir turėtų būti atskirtas nuo atsiliepinimo už ekonominius nuostolius (pvz., gamtos žalą). Sėkmingas šios problemos išsprendimas nėra mėgėjiškas bandymas. Mes galėtume tiesiogiai ir praktiškai pasimokyti iš žydų tautos, kuri gauna reparacijas iš dabartinės Vokietijos už holokostinę trečiojo Reicho politiką.

Konkrečiai kalbant, dabartinė Lietuvos vyriausybė turėtų paruošti sovietų genocido aukų

6. Telkti ir organizuoti pagalbą sveikos lietuviškos ir krikščioniškos dvasios kėlėjams Lietuvoje, t.y. įvairiems menininkams, kultūros veikėjams, visuomenininkams už jų kalbas, konferencijas, kūrinius, darbus ir t.t.

7. Organizuoti ir teikti pagalbą taip pat krikščioniškoje dvasioje besidarbuojantiems, paramos reikalingiesiems ekonominiame, socialiniame ir politiniame srityje, pvz., laikiną pašalpą, piniginę dovaną, kreditą jauniems ar naujiems verslininkams, amatininkams; statybiniams, pramonininkams; taip pat iš tarnybų išstumtiems, tremtiniais, polit. kaliniams, bedarbiams su didelėmis šeimomis ir pan.

Pagal šias, ar panašias gaires drauge veikiant, paskiri išeiviai, jų grupelės ar organizuoti sambūriai gali labai daug prisidėti palygint trumpu laiku dvasiškai atsigausti Tėvyinės žmonių ir taip pagelbėti jiems kurti gražią, sveiką dvasios Lietuvą. Tik mums išeiviams reikia jiems dvasiškai, moralškai ir finansiniškai daug, kartkartėmis didžiadvasiškai pagelbėti. Taip remiami gerieji Tėvyneje netaps šiais sunkiais metais nusimine, apatiški, besijačiantys bėgėjais. Jie ryšis pavieniui ir draugėn susijungę veiktų ir kovotų prieš visokius priešus; veikliai dalyvautų dvasiniame, kultūriniame, politiniame visuomenės gyvenime, kuriant šviesesnę Lietuvos ateitį.

Visas pasaulis ant mūsų slenksčio

Gyvenant prie nemažo, gerai prižiūrimo ir apytikriai saugaus parko, kurio patogumu naudojasi ne tik artimosios, bet ir tolimesnės apylinkių žmonės, tenka iš arti stebėti tautybių, rasų ir kultūrų įvairumą. Čia galima susitikti būrelius arabų, gražiai siuvinėtojus, ilgomis sukleimėmis, pridengtomis galvomis; pakistaniečius patriarchus – baltais turbanais ir dar baltiesnėmis barzdomis; juodaakius, garbanotus indus, ispaniškai betiauskančius meksikiečius, juodosios rasės žmones, kiniečius, japonus; lenkiškai, lietuviškai, vokiškai besišnekučiuojančius poilsiautojus ir daugybę kitų. Tuomet nejuočiomis užklysta mintis: kokia gera proga pažinti savo kaimynus, pažinti pasaulį, net neišvažiuojant iš savo apylinkės. Kokia gera proga praturtinti savo gyvenimą tuo pažinimu.

Norint susidaryti tikresnį vaizdą, kas yra Amerika, reikia į ją žvelgti iš dviejų pusių. Pirmoji – nedideli miesteliai, provincija – kaimai, kur gyvena daugiausia baltosios rasės žmonės, kalba vien angliškai ir savo šaknų per kelias kartas jau ieško šiame krašte. Antroji – didieji Amerikos miestai, kuriuos jau galėtume pavadinti tarptautiniais ir tarpsiniais.

Stabtelėkime ties Čikaga, kuri galbūt nėra „miestas“ tikrąja to žodžio prasme (bent taip Čikagą mėgsta „pažeminti“ kai kurių kitų didmiestų žiniasklaida), bet kaip tik dėl to turi savitą veidą ir gyvenimo būdą. Tai jau beveik ne miestas, o visas geografijos atlasas!

Idomu, kad pirmasis Čikagos gyventojas (žinoma, tuo laiku čia buvo tik prerijos, miškai ir pelkynai) buvo Jean Baptiste du Sable, apsigyvenęs Michigano ežero pakrantėje 1779 m. Jo gimtoji kalba – prancūzų; jo rasė – juodoji; jo tėvynė – Santo Domingo (dabartinė Dominikonų Respublika). Maždaug 1836 m. į Čikagą pradėjo plaukti airiai (miestas inkorporuotas tik 1837 m.), o vėliau – švedai. Apie 1849 m. Čikagą privažiavo daug vokiečių.

Ižūlūs reikalavimai dėl rusų mažumos teisių (garantijų okupacinės armijos personalui) ir tranzitinės teisės į Karaliaučiaus sritį, galėtų būti sėkmingiau atmesti, turint

Jau 1890 m. vokiečiai sudarė 45% miesto gyventojų – tai daugiau vokiškai kalbančiųjų, negu bet kuriame Vokietijos mieste, išskyrus Berlyną ir Hamburgą.

Iš rytų ir pietinės Europos daugiau imigrantų Čikagoje apsigyveno nuo maždaug 1920 m., nors pirmieji lietuviai čia atvyko 1893 m. Idomu, kad 1920 m. Čikagoje jau randama apie 100,000 lietuvių, bet tik 1,200 meksikiečių. Tuo metu apie 70% čikagiečių (miestas jau turėjo 2 mil. gyventojų) buvo gimę ne Amerikoje. Iki 1991 m. meksikiečiai pagausojo ir sudarė nemažą Čikagos gyventojų dalį – 353,000. Iš tikrųjų meksikiečiai ir lenkai yra dvi didžiausios imigrantų grupės, ypač paaugusios 1980 ir 1990 dešimtmeciais.

1990 gyventojų surašinėjimo duomenimis, Čikagoje gyvena žmonės iš bent 100 šalių. Net 745,000 gyventojų pasisakė, kad namie tarp savęs kalba ne angliškai. (Idomu, kiek lietuvių, ypač jaunesnių šeimų, galėtų teigti, kad namie kalbasi lietuviškai...) Daugelis etninių grupių turi savo šėštadienes ar sekmadienes mokyklas, maldos namus, kultūrines įstaigas ir net spaudą savo kalba. Jie nesidrovi savo kilmės, tautybės, kuri nekluduoja įlieti į amerikiečių visuomenę, neprarandant ir savosios etninės tapatybės.

Begyvendami tame etniniame ir rasiniame mišinyje, turime progą pažinti kone visą pasaulį, esantį čia pat, už savo namų slenksčio, ypač jei į savo kaimynus žvelgime tolerantiškai ir gerbiame jų savitumą. Mūsų liaudis sakydavo: „Genys margas, pasaulis dar margsnis“. Turbūt niekur to „margsnio pasaulio“ taip akivaizdžiai nepamatysime, kaip didžiuosiuose Amerikos miestuose. Kartais, besirūpindami tik savo bendruomenės reikalais, „per medžius nematome miško“ – neapsižiūriname, kad pasaulis neprasisėda ir nepasibaigia tik „lietuviškame“ Marquette Parke, Lemonte, Los Angeles, Brooklyne, St. Petersburg ar kitur, kur susitelkę didesni būriai lietuvių.

KUNIGAS JUOZAS LIETUVNINKAS

Baltimorės lietuvių patriarchas – parapijos klebonas
(1865.I.25–1943.VII.22)

CEZARIS SURDOKAS

3

Kitoje korespondencijoje aprašomos 1895 metų velykinės apeigos, pradedant Verbų sekmadieniu, toliau Didžiuoju ketvirtadieniu ir iki Velykų ryto. Ten rašoma, jog Didžiojo penktadienio vakare „prisirinko pilna bažnyčia žmonių, giedoją graudingas giesmes, buvo pamokslas apie Kristaus kančias. Po pamokslų vėl visi žmonės pradėjo giedoti ir giedoją visą naktį.“

Didžiojo šeštadienio apeigos prasidėjo taipgi 8-tą valandą ryto. Pirmiausia pašventinta ugnis, po to velykinės žvakės, o paskui prasidėjo pranašysčių skaitymai ir giedojimai. Po to pašventintas vanduo ir giedota Visų šventų litanija, kurios metu kunigas gulėjo prieš

altorių kryžium. Ištarus žodį „Pecatores“, kunigas atsikėlė ir nuėjo į zakristiją rengtis mišioms, kuriomis pasibaigė rytmetinės apeigos. Šeštadienio vakare laikyti kompletai, o jiems pasibaigus, žmonės vieni giedoją, kiti ejo stacijas ir taip per visą naktį.

Penktą valandą sekmadienio rytą buvo prikelimas. Pirmiausia kunigas bažnytiniais rūbais ejo prie Kristaus karsto ir ten, atgiedojęs atitinkamas giesmes, paėmė monstraciją su Švenč. Sakramentu ir užgiedoją „Linksma diena“ ir tada vidury bažnyčios prasidėjo procesija. Pirmiausia ejo su kryžium ir žvakėmis, paskui ejo Šv. Kazimiero kareiviškos draugijos kareiviai, o pirma jų žengė kapitonas su vienu kareiviu savo

blizgančiais kardais sudarydami kryžių, o paskui ejo kunigas ir visi žmonės. Po procesijos prasidėjo mišių auka, kurios metu buvo pamokslas, ir taip baigėsi Kristaus iš numirusių prisikėlimo atminimas.

Apeigų metu ypač pasižymėjo šv. Kazimiero kareiviai. Per visą penktadienio naktį jie stovėjo prie Kristaus karsto nuogais kardais, taip pat ir šeštadienį visą dieną ir naktį net ligi sekmadienio 8 valandos ryto. Jie kaip žvaigždė nušvietė visą bažnyčią ir papuošė tas iškilingas apeigas...

Baltimorės lietuviai lig to dar niekad nebuvo turėję tokių iškilingų Velykų („Lietuva“, 1895, Nr. 17).

Šis velykinių apeigų aprašymas greičiausiai buvo paties kun. Lietuvninko. Jis nurodo į klebono pasišventimą religine veikla ugdyti tikinčiųjų susipratimą ir maldingumą. Pažymėtina, kad jo lietuviškoji pamaldų tvarka išsilaikė ne tik visą jo klebonavimo metų, tai yra apie 50 metų, bet ir dar kurį laiką po to. Viena buvusi parapinės mokyklos mokinė, mokyklą bai-

gusi 1934 m., vietiniame angliškaus laikraštyje savo atsiminimuose apie etniškos vaikystės dienas vėliau rašė:

„Lietuviai buvo glaudžiai san-

tykių grupė, kurios nariai laikė sau už garbę priklausyti savo parapijai ir turėti savo mokyklą. Daugumas tėvų leido savo vaikus į Šv. Alfonso

bažnyčią. Seselės mokė mus lietuvių kalbos (skaityti, rašyti ir kalbėti), supažindino mus su Lietuvos istorija, mokė religijos, repetavo giesmes bei dainas ir

tvirtą poziciją už genocidines reparacijas. Reikėtų tiesiogiai ir konkrečiai Rusijai priminti, kad ji yra pasirašiusi Jungtinių Tautų rezoliuciją, smerkiančią ge-

nocidą.

Suprantama, svarbiausios bažnytinės šventės buvo Kalėdos ir Velykos. Kalėdos reikšė vidurnaktį Mišias, o Velykos reikšė saulėtekio prisikėlimo apeigas. Jos abi reikšė savaitės pasiruošimo visai šeimai. Mokyklos mokiniai, planingai išrikiuoti, žygiuodavo giedodami himnus bažnytinėse procesijose, o mažieji barstė rožių žiedus iš gražiai papuoštų krepšelių, kuriuos jie nešėsi...

Vėlykines saulėtekio apeigas atrodė labai ilgos, bet jos jau buvo tik pabaiga kitų Didžiosios savaitės apeigų, kuriose vaikai taip pat dalyvavo.

Rugpjūčio 15 d., Marijos į Dangų Ėmimo šventė, buvo taip pat bažnytinė šventė ir, pagal lietuvišką paprotį, visi turėjo atsinešti gėlių, kurios buvo šventinamos per Mišias. Moterys žvalgydavosi į viena kitos buketų dydį, įvairumą, grožį. Vaizdas ir kvapas buvo tiesiog svaiginantis (Helen Lucas Rizzo, „Extra magazine“, „News American“, 1975.VI.11).

(Bus daugiau)

Kun. Juozas Lietuvninkas (pirmoje eil. trečias iš kairės) su savo auklėtiniais, vikarais ir kitais Maryland lietuvių kilmės kunigais.

DAR SYKŲ APIE UNIKALŲ LIETUVOS MUZIEJŲ

Dabar muziejus tebesiglaudžia labai ankštose (nuo 1978 m. kurenti krosnis uždraudusių gaisrininkų valia — išskyrus tris darbo kambarius — neapšildomose) patalpose. Jos kimšte prikimštos neįkainojamų kultūros vertybių. Štai šį rašinį rašau prie Juozo Naujalio stalo. Ant kitų stalų (ir ant Mykolo Bukšos stalo) išdėlioti J. Naujalio ir M. Bukšos rankraščiai, gaidų leidiniai, nuotraukos, daiktai, — bendradarbių renka medžiagą šių žymiųjų muzikų gimimo 125-mečių minėjimo parodoms filharmonijoje ir Menininkų rūmuose. Šalia kabo Adomo Varno pieštas Vinco Kudirkos portretas su dailininko dedikacija Tautos teatrui 1920 m. Priešais stovi Dantės skulptūra, kurią 1923 m. vardadienio proga Konstantinui Gliniskiui padovanojo Valstybės dramos artistai, o ant sienos kabo keli nuostabūs Liudo Truikio sceno-vaizdžiai. Pravėrus duris į gretimą salę, kelią užvertų M. K. Čiurlionio ir J. Naujalio čiauriniai, — užvertų, nes jų pilnut pilnutėlė muzikos instrumentų, milžiniškų spintų su dailininkų darbais, afišomis, prisiminimų daiktais, kostiumais. Muziejus kasdien papildomas nauja medžiaga. Jos gauna iš meno įstaigų, artistų bei muzikų, šį tą nusiperka už tam reikaliui skirtus varganus skatikus. Neseniai savo kūrybos atsiuntė dailininkas Alfonsas Dargis iš Vokietijos, šokėja Alodija Ruzgaitė perdavė savo bičiulių Aldonos Šlepetytės-Janačienės ir Vilhelminos Radevičiūtės-Gedgaudienės iš JAV atsiųstų dalykų; iš Paryžiaus laukiame Žibunto Mikšio žadėtos jo mamos Zuzanos Arlauskaitės-Mikšienės veiklos medžiagos. Turimas ir nuolat gaunamas vertybes aprašo, inventorina, kataloguoja ir pan. dramos, muzikos, dailės, kino, komplektavimo skyrių ir bibliotekos darbuotojai (jų yra 17). Neturėdamas patalpų parodoms, muziejus jas rengti stengiasi kitur (pernai Vilniaus ir Kauno teatruose, Menininkų rūmuose surengė 32 parodas); kasmet muziejų aplanko 30-40 mokslo žmonių, ieškančių medžiagos straipsniams, diplominiams darbams, disertacijoms.

Didžioji muziejaus viltis — jam restauruojami XVII a. Radvilų rūmai, stovintys priešais Šv. Kotrynos bažnyčią ir namus, kuriuose 1904 m. Petras Vileišis pradėjo leisti „Vilniaus žinias“. Visi rūmai bus skirti nuolatinei ekspozicijai (darbuotojams bei fondų saugykloms, restauravimo dirbtuvėms, bibliotekai ir pan. turi būti suremontuoti du kiemo nameliai). Rūmuose yra 41 kambarys, jų plotas 1,557.35 kv. metrų. Nors dėl lėšų stygiaus restauruojama lėtai, tačiau artėja laikas, kuomet vienintelis toks krašto muziejus pagaliau bus atidarytas.

Jo ekspozicija aprėps lietuvių muzikos, teatro ir kino raidą nuo pat jos pradžios iki šių dienų. Nors muziejus šiandien turi apie 200,000 eksponatų, yra rūpesčių užpildant tuščius tarpus, t.y. ruošiantis parodyti laikotarpius, apie kuriuos muziejus medžiagos neturi arba jos nėra išlikę apskritai. Pavyzdžiui, reikia užsakyti pagaminti XIV a. pr. pavyzdžio fidelį (koku buvo griežiamas Aldonos Gediminaitės kapelėje), XV a. pr. pavyzdžio nešiojamus vargonėlius (portatyvą, kokią 1408 m. dovanų buvo gavusi Ona Vytautienė), kitų mūsų valdovų rūmuose vartotų muzikos instrumentų kopijas (panašiomis šiandien griežia „visas pasaulis“; keliolikos instrumentų kolekcijai reikia apie 4,000 dol., kurių

muziejus, aišku, neturi). Reikia daryti tokių unikalų veikalų, pvz., M. Mažvydo ar J. Brekūno giesmių gaidų — geriausiai faksimilines — kopijas. Arba kad ir toks mūsų kultūros istorijai svarbios medžiagos paieškų pavyzdėlis. Didysis J. W. Goethe zingšpylyje „Žvejo dukra“ („Die Fischerin“) panaudojo lietuvių liaudies dainos „Aš atsiskaičiu savo močiutei“ tekstą. Su dainininkės Coronos Schroeter muzika zingšpylis 1782 m. buvo suvaidintas Veimare; to atlikimo 200 metų sukakties proga „Žvejo dukra“ buvo pastatęs Lietuvos operos ir baleto teatras. Goethe valstybiniam muziejui Veimare pasiuntę lietuviškojo atlikimo medžiagos, paprašė lietuviškosios dainos muzikos rankraščių kopijos. Muziejus mielai atsiuntė, ką turėjo — Veimaro rūmų kopijuotojo rankraščių kopiją, nes C. Schroeter rankraščių originalą turi hercogienės Amalijos biblioteka. Kartu pasidomėjo Goethės, Schillerio, Kleisto dramų pastatymais Lietuvoje. Pasiuntėme visus duomenis, 15 gražesnių nuotraukų kopijų, o hercogienės bibliotekai dar teks rašyti.

Ypač didelis muziejaus rūpestis yra užsienio lietuvių meno veiklos medžiagos stoka. Dėl to gali būti sunku tą veiklą deramai parodyti. Todėl labai prašau padėti, kaip kas gali, sutelkti po muziejaus stogu lietuvių visame pasaulyje meno kūrybos paliudijimus, kad galėtume parodyti jos vienvėrę ir grožį. Ir šiaip lankytojas, ir lietuvių teatro ar muzikos istorijos pamokai ir muziejų atvestas vaikų būrelis, stebėdamas kitame pasaulio krašte sužibusią lietuvių dvasios kūrybos kibirkštį, tepa-

Tautos fondo vadovybė su Lietuvos gen. konsulu L. Kučinsku ir amb. A. Simučiu, kurio garbingo amžiaus sukaktis buvo paminėta New Yorke. Iš kairės: tarybos pirm. J. Giedraitis, J. Simutienė, amb. Anicetas Simutis, konsulas Kučinskas, R. Razgaitienė, vald. pirm. J. Vilgaly; II eil.: J. Vainius, dr. A. Lukoševičius, A. Vakselis, J. Nasvytis, P. Povilaitis, A. Vedeckas, dr. L. Kriaučiūnas, J. Valaitis.

Nuotr. V. Katino

PRANEŠIMAS SPAUDAI

New Yorkas. Tautos fondo taryba birželio 4 d. išrinko žinomą New Yorko visuomenininką Joną Vilgalį naujuoju TF valdybos pirmininku. J. Vilgaly perima pareigas iš ilgamečio valdybos pirmininko Aleksandro Vakselio, kuris pasilieka TF taryboje. Rinkimai įvyko TF naujai išrinktos tarybos posėdžio metu New Yorke.

Šioje antroje Tautos fondo tarybos darbo sesijoje dalyvavo 14 iš 15 išrinktų tarybos narių. Darbotvarkė buvo plati, apimanti organizacinius darbus, paramos prašymų svarstymus bei ateities planus.

jaucia ir įsijamonia savo vienybę su ja.

Dr. Jonas Bruveris,
Muziejaus direktorius

Nutarta paremti 70 studentų Lietuvoje stipendijomis, kurių kiekviena yra tarp 150 ir 250 dol. 90% studentų, kuriems ši karta buvo suteiktos stipendijos, yra iš tremtinių šeimų. Iš viso stipendijoms paskirta 12,950 dol.

Vykdamas Tautos fondo užduotį stiprinti demokratizacijos procesą ir jo išraišką Lietuvoje, parama buvo suteikta įvairiems leidiniams ir projektams. Tarp jų paramos susilaukė „Atgimimo“ laikraštis, žurnalas „Naujoji viltis“, Šalčininkų rajono lietuviškos mokyklos, Panemunėje statomas partizanams paminklas.

Tautos fondas paskyrė 10,000 dol. ALTO fondui paremti Jungtinio baltų komiteto Vašingtone darbą lietuviškos informacijos

srityje Vašingtone. Neringos koordinavimo komiteto prašymas paramos, norint atsikviesti jaunimo vadovą susipažinti su Neringos stovyklos metodais, kad grįžęs į Lietuvą galėtų kitus jaunimo vadovus su tais metodais supažindinti, taip pat patenkintas. Finansinė parama suteikta penkiems studentams, šiuo metu studijuojantiems Thomas Aquinas kolegijoje Kalifornijoje, nusipirkti reikiamas studijoms knygas. Paremtas vaizduojamos paruošimo projektas apie teismus Lietuvoje po Antrojo pasaulinio karo.

Tautos fondo tarybos pirmininkas Juozas Giedraitis išvyko į Lietuvą birželio 8 d., kur tikisi giliau panagrinėti galimybes, kur ir kaip Tautos fondas galėtų talkinti Lietuvai demokratizacijos kelyje ir padėti Sibiro tremtiniams.

Rasa Razgaitienė

Making a big world smaller.

What difference does it make that Lufthansa flies to more international destinations than any other single airline? Or that every 40 seconds a Lufthansa plane takes off or lands in one of 180 cities around the world? The point is that over the years every experience with every traveler, from every corner of the world, has helped us understand you. We've come to know cultures and customs from around the globe. All the better to help you feel at home everywhere, on the ground, and in the air. Even in many cities we don't fly to, you'll find a Lufthansa office ready to serve your needs. Experience that's worldwide and worldwide. It's a difference that's helped us make friends with a world full of travelers. And that can make this big world feel very small indeed.

Lufthansa

For reservations and information call 1-800-845-3880 or see your travel agent. Lufthansa Miles & More™ and United Mileage Plus™ are now fully reciprocal. Accrue or redeem miles in either program when you fly on Lufthansa flights or flights operated by our global partner, United Airlines.

CLASSIFIED GUIDE

IEŠKO DARBO

Pastoviai JAV-bėse gyvenanti 56 m. lietuvė moteris ieško darbo prižiūrėti vyr. amžiaus asmenį, padėti ruošoje ir gyventi kartu. Skambinti: 708-568-0446.

HELP WANTED

SIŪLOME DARBUSI

Gail. seserų padėjėjoms, kompanijoms ir namų ruošos darbininkėms. Galima gyventi kartu arba atvykti į darbą ir išvykti. Kreiptis:

All Care
Employment Agency
Tel. 312-738-7900

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS.
[VEDIMAI — PATAISYMAI]
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313

KLAUDIJUS PUMPUTIS

IMEX AMERICA, INC.
8404 S. Oketo Ave.,
Bridgeview, IL 60455
Nuomoja automobilius Lietuvoje, siūnia automobilius, labai greitai perveda dolerius į Lietuvą
Tel. 708-430-2119
Fax. 708-430-3152
Skambinkite darbo dienomis 9 v.r.—5 v.v.

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJIMUS.
H. Deckys
Tel. 585-6624

REAL ESTATE

GREIT
PARDUODA

RE/MAX
REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuteriūr FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veitui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

FOR RENT

PRALEISKITE ATOSTOGAS
CAPE COD

Galima išsinuomoti 3 miegamų butų
Centerville miestelyje

Skambinti po 8 v.v.
Asta Norvaldienė
617-784-8975

Išnuomojamas 5 kamb. butas.
Tel. 312-471-0720

Išnuomojamas 3 mieg. vasarnamis prie Custer, Michigan, netoli Rako stovyklos ant Little Manistee upės kranto. Kreiptis: 708-448-2729.

U.S. SAVINGS BONDS
THE GREAT AMERICAN INVESTMENT

VIENA KNYGA — VIENAS DOLERIS ŠIAS KNYGAS GALIMA GAUTI DRAUGE

- CHICAGOS LIETUVIŲ METRAŠTIS, įstaigos, spauda ir meno kolektyvai. Red. A. Vilainis. 241 psl.
- ĀIDAI IR ŠEŠĖLIAI, prem. romanas. Vacys Kavaliūnas. 234 psl.
- LUKŠIŲJAI, kaimo praeities pasakojimai. A. Giedrius. 231 psl.
- ŽEMAIČIŲ VYSKUPAS MOTIEJUS VALANČIUS, Kun. Ant. Alekna. 300 psl.
- VIENIŠI PASAULIAI, romanas. Alė Rūta. 265 psl.
- RAUDONASIS SIAUBAS, nugalėtoje Vokietijoje. Sabik-Vogulov. 103 psl.
- VIDURNAKČIO VARGONAI, neįtikėtinas istorijos. Česl. Grincevičius. 131 psl.
- AIDAS TARP DANGORAIZIŲ, romanas. O. Nendré. 365 psl.
- GĖSTANTI SAULĖ, pasakojimai. J. Gilauda. 217 psl.
- PIRMASIS RŪPĖSTIS, novelės. J. Jankus. 213 psl.
- LAIŠKAI ŽMONĖMS. Giovanni Papini. 215 psl.
- PIETŲ KRYŽIAUS PADANGĖJE, novelės. Sud. P. Gaučys. 480 psl.
- EPIGONAI, politinis romanas. An. Kairys. 213 psl.
- KAI SAULĖ LIEPĖ, eilėraščiai. Ant. Lipskis. 99 psl.
- PRISIKĖLIMO ŽMONĖS. Kun. K. Barauskas. 221 psl.
- VAIKŲ AUKLEJIMAS ŠEIMOJE. Kun. J. Danielius. 80 psl.
- LIETUVIŠKOS PASAKOS. Dr. J. Balys. 210 psl.
- ALIJOŠIAUS LAPAI, humoristiniai eilėraščiai. Dr. S. Aliūnas. 87 psl.
- AMŽINI ŠEŠĖLIAI, reportažai. A. Vilainis. 173 psl.
- ILŪŽĖ TILTAI, romanas. Pr. Naujokaitis. 235 psl.
- VIENIŠI PASAULIAI, romanas. Alė Rūta. 265 psl.
- MARIJOS GARBINIMAS LIETUVOJE. J. Vaišnora, MIC 443 psl.

Pastaba. Užsakant knygas paštu, Illinois gyventojai turi dar pridėti Sales tax 8.75% nuo knygos kainos. Tačiau visi — tiek Illinois, tiek ir kitų vietovių knygų užsakytojai, dar turi pridėti \$2.75 supakavimo, išsiuntimo ir pašto išlaidų apmokėjimui.

JI GIMĖ AMŽINAM GYVENIMUI

Mirtis negailestingai skainioja vieną po kito iš mūsų pažintų, darbėčių ir artimų tautiečių tarpo. Savųjų tautiečių netenkame beveik kasdien. Sunku būtų besuskaičiuoti, kiek kartų per visus išeiviško gyvenimo metus rinkomės atsisveikinti su artimais ir brangiais asmenimis. Ir štai, pačiame gamtos pavasary — gegužės 28 d. pasklido žinia, kad amžinam gyvenimui išėjo Vilhelmina Kubiliūtė-Lapienė. Draugų tarpe ją pažinome kaip Lialę.

Vilhelmina Lapienė

Lialės Lapienės — Marijampolės dukros, gyvenimas buvo kuklus, bet nelengvas. Nuo pat jaunystės jai teko atsakomybė už savo šeimą. Vos trylikos metų būdamas, neteko tėvelio. Tačiau likimui ji nepasidavė. Okupaciniais metais baigusi gimnaziją, buvo pradėjusi studijas Dotnuvos žemės ūkio akademijoje, bet karo audra nutraukė studijas. Reikėjo bėgti iš tėvynės, artėjant raudonajam sausui. Jai teko globoti ir rūpintis savo jauniausiuoju broliuku. Atblokštą į Vokietiją, gyvendama prancūzų zonoje, Lialė iš pradžių dirbo pas gen. konsulą Antaną Trimaką, o vėliau, persikėlusį prie Stuttgartardo, dirbo UNRRO ir IRO emigracijos skyriuose.

Atvykusi į Ameriką 1950 m., Lialė Kubiliūtė sujungė savo gyvenimą su Edvardu Lapu. Abu užaugino du sūnus — Raimundą ir Tomą. Sūnams paaukus, Lialė surado laiko kilniems darbams. Liga Lialę Lapienę pakirto prieš keletą metų pačiame darbingume. Ji išėjo, palikdama gyvus pėdsakus mūsų lietuvių bendruomenės širdyse savo gerais darbais: rūpinosi spaudos išlaikymu, aktyviai įsijungdama į „Draugo“ renginių komitetą nuo 1975 metų; rūpinosi Lietuvių fondu, neatsisakydama rinkti pinigų bei prisidėti prie vėjų organizavimo. 1976 m. dirbo Tautinių šokių šventės rengimo komitete; 1973 m. lietuvių sportininkų išvykai į Europą paremti komitete. Aktyviai dirbo net keliuose Mokslo ir kūrybos simpoziumo rengimo komitetuose: 1973 m., 1981 m. ir 1985 m. 1982 m. — Pasaulio lietuvių dienų komitete. Buvo ilgametė inžinierių pagalbinių vieneto valdybos narė ir pirmininkė. 1981 ir 1985 m.

— ŠALFO golfo pirmenybių komiteto narė ir 1982-87 m. lietuvių Čikagos golfo klubo valdybos narė. Ilgametė narė Čikagos moterų klubo ir Balzeko muziejaus moterų gildijos taip pat irėjusi įvairias pareigas tuose klubuose. Priklausė Lietuvos bendruomenei ir Lietuvos dukterų draugijai. Velionė ėjo ir dirbo ten, kur buvo reikalinga pagalba. Darbus ir veiklą rūpestingai planavo iš anksto.

Gegužės 31 d. pavakarėje, kai ilgi pavasario saulės spinduliai skverbėsi pro naujus Petkaus laidotuvių namo langus Lemonte, suvažiuavo didelis liudinčių būrys atsisveikinti su velione. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos kapelionas kun. Algirdas Paliokas sukalbėjo maldas, primindamas, kad Dievo valia mums nėra suprantama. Atsisveikinimo programai vadovavo šeimos draugas inž. Jonas Jurkūnas. Jis nušvietė energingos a.a. Lialės nueitą kelią. Jos netekimo skausmas palietė ne tik šeimą, bet ir visus, kurie arčiau bendravo su Lapų šeima, ar veikė tose organizacijose, kuriuose dirbo ir ji. Garbės sargyboje stovint Čikagos lietuvių moterų klubo narėms su geltonomis rožėmis, atsisveikino klubo pirmininkė Irena Norbutienė ir Balzeko lietuvių kultūros moterų gildijos muziejaus pirmininkė Scottie Žukaitė. Abi pirmininkės nupasakojo a.a. velionės darbą,

kuriam ji skyrė jėgas ir laiką. Pirmininkėms užbaigus kalbėti, visos narės padėjo rožes prie velionės karsto. Lietuvių inžinierių Čikagos skyriaus vardu kalbėjo inž. Kostas Burba; Čikagos lietuvių golfo klubo vardu — Arvydas Karas, „Draugo“ spaudos rėmėjų ir Lietuvių fondo — Marija Remienė. Visi kalbėtojai išskėlė velionės darbštumą, pagalbą bendradarbiams bei toleranciją ir pareiškė gilią užuojautą šeimai ir giminėms.

Birželio 1 d., dalyvaujant gausiam būriui bičiulių ir pažįstamų, karstas buvo pervežtas iš laidojimo namų į Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčią, kurioje kun. Algirdas Paliokas aukėjo šv. Mišias, pasakė pamokslą ir palydėjo į Sv. Kazimiero kapines. Mišių metu giedojo solistas Jonas Vaznelis, vargonais grojant Ričardui Sokui. Kapinėse buvo atliktas paskutinis žemiškas patarnavimas, pasimelsta ir pagiedota „Marija, Marija“. Po visų apeigų laidotuvių dalyviai buvo pakviesti pietums į „Sharko“ restoraną.

Giliai nuliūdęs liko vyras Edvardas, kuris rūpinosi mylima žmona ilgoje ligoje; liko sūnūs — Raimundas su marčia Ramune ir Tomas su marčia Laurie; vaikaičiai — Jennifer ir Tomukas; broliai — Jonas ir Lietuvoje Algis bei jo vaikai; pusseserės sūnus dr. Arūnas Gasparaitis su žmona Beverly (Žostautaitė). Laidotuvėse dalyvavo svainis, Lietuvos generalinis konsulas Kanadai Haris Lapas su žmona Gražina ir sūnumi inž. Ričardu Lapu (visi iš Toronto, Kanados); svainė Stasė Semėnienė, dukterėčia Nijolė (Semėnaitė) ir prof. Dovydas Etwiler su sūnumis Kristupu, Petru ir Mykolu.

Mirtis nėra nugrimzdimas ir nebūties tamsybes. Ji atveria vartus į naujos nemirtingumo dienos aušrą. Pasilikusiems lieka viltis amžinam pasimatymui. Tai tikra paguoda. Visagalis Dievas tebūna atpildas už gerus darbus ir tesuteikia a.a. Vilhelminai amžiną poilsį.

Marija Remienė

• „Draugas“ reikalingas paramos ir naujų prenumeratorių!

„DRAUGO“ RĖMĖJAI

60.00 dol. Vytautas Kubilius, Bolingbrook, IL; Jadvyga Poška, Chicago, IL; John Siaurusaitis, Baltimore, MD; Kazys Talat-Kelpša, Westmont, IL; 50.00 dol. Gintaras ir Marie Dargis, Barrington, IL; Milda O'Connell, Valrico, FL; 30.00 dol. Irena Valiulis, Beverly Shores, IN; Mary Suintas, Oak Lawn, IL; 25.00 dol. John L. Rimkunas, Oak Forest, IL; 20.00 dol. R. Kiršteinis, Rochester, NY; Anna Palionis, Fredericksburg, VA; A. Kavalunas, Chicago, IL; Aldona Naudžius, Chicago, IL; 10.00 dol. Bronius Valiukenas, Dearborn Heights, MI; Vy-

tautas Andrusaitis, Richmond Heights, OH; Mykolas Abarius, Livonia MI; Petras Celkis, Chicago, IL; Kazys Marcinkus, Chicago, IL; Petras Brizgys, Hickory Hills, IL; Vacys Mitkus, Tingley Park, IL; Julija Saulienė, Chicago, IL; Liudas Valancius, Orland Park, IL; Petras Rudenas, Westfield, WI; V. Čižauskas, Detroit, MI; Nora Zukas, Oak Park, IL; Jonas Bauzys, Sunny Hills, FL; dr. Otonas Vaitas, Bloomfield Hills, MI; Stefa Grikenis, Chicago, IL; Daina Kojelytė, Villa Park, IL; Kostas Petrauskas, Rochester, NY; Bronius Andriukaitis, Forest Park, IL; Vytas Straznickas, St. Pete Beach, FL; Reger Chenosky, Chicago, IL;

A.†A.

KAZIMIERAS ČERNIUS

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje Amerikoje išgyveno 45 metus.

Mirė 1994 m. liepos mėn. 3 d. 1 val. p.p., sulaukęs 83 metų. Gimė Lietuvoje, Būtenų kaime, Šimonių valsčiuje, Panevėžio apskrityje.

Nuliūdę liko: žmona Filomena Vaidilaite-Černiuvienė, sūnus Rimas, Lietuvoje broliai Domas, Juozas, sesuo Fausta su šeimomis ir a.a. brolio Jono vaikai su šeimomis, Amerikoje brolio Juozo duktė Dalia Orentienė su šeima, Kanadoje svainis Bronius Vaidila su žmona Danute ir šeima.

Priklausė Korp! Neo-Lithuania, Lietuvių Fondui, Lietuvių Bendruomenei, Panevėžiečių klubui.

Velionis buvo pašarvotas antradienį, liepos 5 d. nuo 2 val. p.p. iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, liepos mėn. 6 d. iš laidojimo namų 9 val. ryto velionis bus atlydėtas į Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje 9:30 val. ryto bus aukojamos gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šermentyse ir laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, sūnus ir giminės.

A.†A.

DONATUI BIELSKUI

mirus, jo dukteriai JŪRATEI, ilgametei „Grandies“ šokėjai ir jos šeimai, giliame liūdesyje pasilikus, bei visiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą.

Jaunimo tautinis ansamblis „Grandis“

PETKŲ ŠEIMOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA

deda daug pastangų, reikalui iškilus, patarnauti Jūsų šeimai. Visai neseniai mes pastatėme naują laidotuvių įstaigą Lemont, IL. Šie didžiuliai ir gražūs namai skirti patogumui šeimų, kurios išsikėlė į pietinius ir vakarinius priemiesčius.

Mes taip pat galime pasidžiaugti, kad priklausome „The Suburban Family Funeral Home“, Cicero, IL. Ši, pagyrimus laimėjusi, įstaiga yra puikiai įrengta, turi daug vietos automobiliams pastatyti ir aptarnauja artimuosius vakarinius priemiesčius.

Taigi, šios yra mūsų nuoširdžios pastangos suteikti pagalbą ir suraminimą Jūsų šeimai liūdesio valandose.

Visos šeimos, kurioms mes patarnavome Cicero ir Berwyn miestų apylinkėse, reikalui iškilus, gali kreiptis į Petkus-Butkus įstaigą.

PETKUS IR SŪNUS

Laidotuvių direktoriai

Mūsų šeima patarnauja Jūsų šeimai nuo 1929 m.

PETKUS LEMONT CHAPEL
12401 S. ARCHER AVE (AT DERBY RD.)
LEMONT, IL 60439
708-257-6667

PALOS HILLS CHAPEL
10201 S. ROBERTS ROAD
PALOS HILLS, IL 60464
708-430-4455

PETKUS MARQUETTE CHAPEL
2533 W. 71 ST.
CHICAGO, IL 60629
312-476-2345

CICERO CHAPEL
5940 W. 35 ST.
CICERO, IL 60650
708-652-1003

Nemokamas tel.
800-994-7600

DRAUGAS, trečiadienis, 1994 m. liepos mėn. 6 d.

5

A.†A.

STEPONAS RUDOKAS

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1994 m. liepos 5 d., 1:18 val. ryto, sulaukęs 79 metų. Gimė Rygoje. Į Lietuvą grįžo būdamas 3 metų. Amerikoje išgyveno 37 m.

Nuliūdę liko: žmona Stasė Mankutė, sūnūs — Ronald, marti Mary, anūkas Michael; Edward; podukra Cynthia Marin, žentas Bruce, anūkas Marcus. Taip pat kiti giminės.

Velionis priklausė: Lietuvių Krikščionių demokratų partijai, ramovėnams, Lietuvių Šaulių sąjungai, R. L. Bendruomenei; klubams: Anglijos lietuvių, Venecuelos lietuvių, zarasiškių, East Chicago medžiotojų-meškeriojų; Lietuvos Vyčiama, kuopa #36, Šv. M. Marijos Gimimo parapijos chorui, Lietuvos Vyčių chorui; buvo ilgametis BALFo ir ALTo rėmėjas.

Velionis pašarvotas ketvirtadienį, liepos 7 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St. Atsisveikinimas liepos 7 d. 7 val. vakaro.

Laidotuvės įvyks penktadienį, liepos 8 d. iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, sūnūs, marti, anūkai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 1-800-994-7600.

A.†A.

ZOFIJA GLADIŠIENĖ RADVILAITĖ

Gyveno Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1994 m. liepos 2 d., sulaukusi senatvės. Amerikoje išgyveno 34 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime broliškai Dana Gierštienė, Leonas Radvila, Janina Udrienė Detroit, Ida Antosevskas, Las Vegas, NV su šeimomis.

Velionė buvo žmona a.a. Leono Gladišiaus.

Velionė buvo palaidota antradienį, liepos 5 d. iš laidojimo namų 9:30 val. ryto buvo atlydėta į Palaimintojo Jurgio Matulaičio Misijos bažnyčią, kurioje buvo aukojamos gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių buvo nulydėta į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai prašome draugus ir pažįstamus pasimelsti už a.a. Zofijos sielą.

A.†A.

KAZĖ RYMIENĖ

Gyveno Rockford, IL.

Mirė 1994 m. liepos 1 d., 6:10 val. vakaro, sulaukusi 98 metų.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 60 m.

Velionė buvo našlė a.a. Vinco.

Priklausė Lietuvių Šaulių sąjungai.

Velionė pašarvota trečiadienį, liepos 6 d. nuo 4 iki 7 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, liepos 7 d. Po religinių apeigų laidojimo namuose 10 val. ryto, velionė bus palaidota Tautinėse lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę draugai.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 1-800-994-7600.

A.†A.

PRANCIŠKUI NENORTAI

mirus, dukrą dr. APOLONIJĄ PACIENĘ, anūkę SIGITĄ, sūnų ALGĮ ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučia.

Sofija ir Vytautas Ripskiai
Antanina ir Bronius Pranckevičiai
Antanina ir Jaunutis Dagiai

Mielam draugui

A.†A.

KOSTUI GASPARAIČIUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą sūnui dr. ARŪNUI GASPARAIČIUI su šeima ir seserimis BRONEI, VLADEI ir kitiems artimiesiems.

St. Matulevičienė
J. Binderienė
J. Gerdvilienė

Pr. Zelba
P. V. Miselis
G. Čyviene

atlanta IMPORT-EXPORT Inc.

2719 West 71th Street, Chicago, IL 60629
Tel. (312)434-2121 1-800-775-SEND
SKOKIE, CLEVELAND, ST. PETE BEACH, NEW YORK,
DETROIT, GRAND RAPIDS, KALAMAZOO, BALTIMORE,
PITTSBURGH, HOT SPRINGS, ST. LOUIS, ROCHESTER.

Pristatome siuntinius į namus

Jūsų giminėms Lietuvoje, Latvijoje,

Rusijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje.

Skubliems siuntiniams: AIR CARGO

Amerikietiško maisto siuntiniai.

Pratęsime vizas, ruošime iškviatimus.

Persiunčiame pinigų doleriais.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Draugo“ gegužinė įvyks liepos 31 d. Marijonų sodelyje, Čikagoje. Gegužinei labai reikalingi „fantai“. Kas galėtų jų paaugoti, prašome atnešti į administraciją darbo valandomis.

Pedagogė ir žurnalistė Aurelija Balašaitienė skaitys paskaitą „Sėkmingas palyginamasis literatūros dėstymo metodas“ mokytojų studijų savaitėje Dainavoje liepos 17-24 d. Visais reikalais kreiptis į pirm. Reginą (708) 301-6410.

Našlių, našliukų ir pavienių klubo gegužinė įvyks liepos 10 d. Šaulių salėje, 2417 W. 43rd St., Bus skanaus maisto, gėrimų ir muzikos. Pradžią 12 val. d.

Lidija Ringienė ir Marytė Nemickienė, Lithuanian Mercy Lift pokylio „Vilties sodo“ rengėjos, kviečia visus atvykti į Montefiori sodus rugsėjo 10 d. 6 val. vakare, kur svečiai bus vaišinami lauke, gros puikus orkestras, o aplinkui linguos karališko sodo atmosfera. Šiuo metu rezervacijos primamos laiškais, rašant: Lithuanian Mercy Lift, 14911 127 St., Lemont, IL 60439.

Lithuanian Mercy Lift „Vilties sodo“ pokylio komiteto pirm. Lidija Ringienė (kairėje) ir narė Marytė Nemickienė apžiūri nuostabią Montefiori gamtą, kurios aplinkoje rugsėjo 10 d. įvyks LML pokylis.

x Jane Yesinowski atsiuntė \$240 metams parenti Kėdaičių rajono ligonę mergaitę, auginamą močiutės. Ačiū! „Saulutė“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089.

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesniauskienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Gibaitis
6247 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 1-312-776-8700
Kriminalinė Teisė

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Valandos pagal susitarimą

Moksleiviai ateitininkai ir jų draugai! Skubiai registruokite dalyvauti šios vasaros Moksleivių stovykloje, kuri vyks rugpjūčio 7-14 d. Dainavoje. Moksleivių kuopų pirmininkai turi stovyklos registracijos anketas. Pasimatysime Dainavoje!

„Draugo“ renginių komiteto susirinkimas šaukiamas liepos 12 d., 5 val. popiet, Marijonų vienuolyno patalpose. Visi komiteto nariai kviečiami dalyvauti.

Vaclovas Siaurukas (kai kur rašoma Sevrukas) buvo autobuso užkliudydas ir suvažinėtas šeštadienį, liepos 2 d., Čikagos vidurmiestyje, prie Harrison ir Michigan gatvių sankryžos. Autobuso vairuotojai surašyta bauda už neatsargų vairavimą. V. Siaurukas ilgesni laiką gyvena Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje. Jis buvo 54 m. amžiaus.

LB Švietimo tarybos ruošiamoje mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitėje paskaitą skaitys žurn. Aurelija Balašaitienė „Kelias į žurnalistiką, pirmieji žingsniai, reportažai ir publicistika“.

Šv. Kazimiero vienuolyno sodelyje ateinantį sekmadienį, liepos 10 d., ruošiamas smagi gegužinė, pavadinta „Sports-a-Rama“. Seseles kviečia visus apylinkės ir tolimesnių vietovių lietuvius atvykti, pasižmonėti, pasivaikšinti skaniu, jų pačių pagamintu, lietuvišku maistu, laimėti dovanų ir maloniai praleisti laiką su seselėmis, su pažįstamais, prie geros muzikos ir gražios gamtos aplinkos. Visas gegužinės pelnas skiriamas senų ir paliegiusių seselių vienuolių globai.

Vydūno Jaunimo fondas per L. Ramanauską atsiuntė 100 dol. auką „Draugui“ paramai.

Dr. Nijolė Remeikienė ir dr. Tomas Remeikis, birželio pabaigoje grįžę iš Lietuvos, kur dr. Tomas dėstė Vilniaus universitete, o stomatologė dr. Nijolė darbavosi profesinėje bei humanitarinėje srityje, papasakos apie dabartinę ekonomiką, politiką ir kasdienybę Lietuvoje. Pranešimai vyks sekmadienį, liepos 10 d., tuoj po Mišių (apie 12 val.) Pasaulio lietuvių centro Lemonte Bočių menėje. Bus ir kavutė. Visus maloniai kviečia „Saulutė“, Lietuvos našlaičių globos būrelis.

Amerikos lietuvių įtaką į JAV užsienio politiką tyrinėjantis istorikas Gary Hartman iš University of Texas, Austin, rado savo rašomai Ph.D. disertacijai daug vertingų dokumentų iš 1919-1922 metų ir kitų svarbių šaltinių Lituanistikos tyrimo ir studijų centre. Jis į centrą atvyko iš Bostono, kur skaitė pranešimą ta, retai gvilidenta tema Amerikos Užsienio santykių istorikų draugijos 20-je metinėje konferencijoje. Šiuo metu jaunas istorijos magistras, jau pasireiškęs straipsniu „Lituanus“ žurnale, ypač domisi visų trijų JAV lietuvių patriotinių srovių veikla, siekiant Lietuvai de jure pripažinimo, jai atsistačius po Pirmojo pasaulinio karo. Jam archyvuose talkinuso prof. dr. Jono Račkausko, LTSC pirminko, paskatintas, Gary Hartman pradėjo mokyti lietuvių kalbos.

Kiekvienuose namuose ilgainiui susirenka įvairių, kenksmingų sveikatai, chemikalų — dažų, nuodų parazitams, vartoto variklių alyvos, senų baterijų ir pan. Miesto sveikatingumo įstaigos nepataria šiais taršalais atsikratyti, išmėtant į šiukšlių dėžę (arba, gink Dieve, išpilant į kanalizacijos šulinį), todėl liepos 16 d. Čikagoje, Daley College studentų mašinoms pastatyti aikštėje (7500 S. Pulaski Rd.), tarp 8 val. r. ir 3 val. p.p. bus galima visus kenksmingus chemikalus atvežti ir palikti. Šiaurinėje miesto pusėje chemikalai bus priimami rugpjūčio 13 d. (tuo pačiu laiku) — 3400 N. Austin Ave, Wright College mašinų pastatymo aikštėje. Šią paslaugą Čikagos gyventojams teikia Illinois EPA ir Čikagos aplinkos apsaugos skyrius.

PLB valdybos vicepirmininkai Rimas Česonis, dr. Petras Kisieliūsis ir dr. Vitalija Vasaitienė liepos mėnesį bus Lietuvoje, dalyvaus Pasaulio lietuvių dainų šventės renginiuose, susitikę ir tarsis su kraštų bendruomenių vadovybėmis, svarstys „Lietuvos kovų ir kančių istorijos“ leidinių klausimus ir kitus reikalus.

x TALPINTUVAI PER TRANSPAK siunčiami kas savaitę. Skubius siuntinius siunčiame AIR CARGO. Siunčiame automobilius. Pinigai pervejami doleriais. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Dengiame ir taisome visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v.v.

Redaguoja J. Placius. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

LIEPOS KETVIRTOJI

Kas lietuviams Vasario Šešioliktoji, tas amerikiečiams Liepos Ketvirtoji. Šis kraštas mums svetingas, nes Tėvynei esant okupuotai, prigludę jūsų senelius ir kai kurių tėvelius. Dauguma jūsų jau čia gimę, esate šio krašto piliečiai. Amerikos valstybė yra vienintelė pasaulyje, kur gyvena beveik viso pasaulio tautų žmonės, kalba daugybe pasaulio kalbų. Nors visų pasaulio tautų žmonės gyvena čia, bet neužmiršta ir savo tėvynių, iš kurių jie kilę ar ten turi artimų giminę.

Mes lietuviai irgi mylime savo tėvynę Lietuvą, kuri ilgai priešų buvo paversta, dabar ji vėl laisva. Prisimename, kiek daug jūs padėjote Lietuvai atgauti laisvę ir pripažinimą. Nepamirškite jos ir toliau.

Reikia mylėti šį kraštą, nes tai jūsų gimtinė. Reikia kurti šiam kraštui gražią ateitį, nes nuo to priklausys ir jūsų ateitis. Ir šis kraštas turi priešų, kurie nori atimti laisvę ir jį prijungti prie kitų kraštų. Reikia budėti, kad taip neatsitiktų. Kaip jūs daug pasidaravote, kad Lietuva būtų laisva, taip pat turite dirbti, kad šis kraštas neprarastų laisvės, eitų doros ir teisingumo keliais. Dievas globoja visas teisingu keliu einančias tautas, jei jūs melsitės, Jis padės ir Amerikai išlikti laisvai. Tegyvuoja Amerikos nepriklausomybė!

Redaktorius

KANKLĖS (Tėsinys)

Baigęs giesmę, vaidila neatsikėlė iš dainiaus kėdės ir nepakabino kanklių prie sosto. Jis pasiliko ilsėtis. Svečiai tada nusilenkė jam ir dėkojo valdovui, kad turi tokį dainių. Visiems vėl grįžus prie linksmybų, vaidila išėjo nepastebėtas. Su saviu išsinešė kankles.

Kitą dieną Vytautas sėdėjo nuliūdęs ir liepė pašaukti vaidilą.

Vaidila įėjo menėn, po pažastim laikydamas kankles. Dabar tik valdovas pamatė, kad jos nebuvo pakabinotos prie sosto.

— Paskambink!
— Mano valdove, nebegaliu, — jis ištiesė kankles ir parodė. Jos buvo be stygų.

— Kas drįso jas nutraukti ir kanklėms atimti gyvybę?

— Aš. Tos kanklės buvo pagoniškos, pagonių rankų dirbtos. Jos nebetinka krikščioniškam dvarui.

— Aš liepsiu sudėti naujas stygas.

— Bet jos nebus tos. Stygos buvo susuktos dar mūsų protėvių, kai degė laužai. Į jas sudėjo ir savo džiaugsmą, ir vargą, šventos ugnies plazdėjimą ir perkūno dundėsį. Sudėjo tai, kas būdina dainai ir leidžia jai skristi. Ir niekas tokių stygų nepadarys.

— Surask senas ir skambink!
— Jų nebėra. Išsinešiau vakar kankles iš puotos menės. Užkopiau (užlipau) į pilies kalną ir ten traukiau stygas. Draskiau po mažiausią gabalėlį ir sviedžiau (mečiau) į miestą. Mečiau vėjams ir meldžiausi visiems dievams ir tavo galingajam Dievui meldžiausi, kad jie visi būtų geri ir manęs nebaustų. Meldžiausi, kad sudraskytos stygos skristų ir skristų šiame mieste, meldžiausi, kad jos paliestų žmones, kad jos sužeistų ir pakeltų naujas dainas. Tegu tai, kas buvo išsaugota,

Tegul niekada neužgستا laisvės švyturys!

Dail. V. Vijeikis

BIRUTĖ

Birutė buvo kunigaikščio Kęstučio žmona ir Vytauto motina. Ji kilusi iš Palangos. Žmonės pasakoja, kad ji buvusi vaidilutė. Vaidilutės buvo jaunos mergaitės, kurios prižiūrėdavo šventą ugnį ir buvo ištikimos dievams. Tais laikais žmonės tikėjo, kad dievai gyvena medžiuose, gėlėse ir kitose gamtos vietose. Yra užsilikę pasakojimų, kad Birutė buvo kunigaikščio Kęstučio antroji žmona. Jis ją vedė 1349 metais, o Vytautas gimė 1350 m. Po Kęstučio mirties apie ją nebuvo nieko parašyta. Greičiausia ir ji netrukus mirė.

Viktutė Vanagūnaitė, 5 sk.

ONA VYTAUTIENĖ

Ona buvo Vytauto Didžiojo žmona. Neparašyta kada ji ištekėjo, bet turbūt apie 1370 m., kai Vytautas buvo kalinamas Jogailos ir Skirgailos Krėvos pilyje, nes jau žinoma, kad jo žmona Ona, Jogailai leidus, jį lankė kalėjime.

Živilė Bielskutė, 5 sk.
Abi Čikagos lit. m-los mokinės

VAIRUOTOJAS

Vienas vyras važiavo pro gimnaziją. Ant šaligatvio stovėjo mokinys ir pakaltė rovę, duodamas ženklą, kad pavėžintų. Vairuotojas pristabdė automobilį ir priėmė į mašiną gimnazistą.

Pavažiavus keletą blokų, vairuotojas paklausė gimnazistą: — Ar jūs vairuojate mašiną? — Gaila, nemoku.
— Puiku! Pasaugokite automobilį, kol nubėgsiu prie dėžutės laikraštį nusipirkti.

atitenka tiems, kurie čia gyvena, kurie statys šį miestą. Tegu jie sapnuoja ir dainuoja daug gražesnes dainas, nes mano giesmė baigta. Nebark, valdove, ir neptyk, kad buvau ištikimas. Dabar leisk išeiti man į girių vienumą prie senųjų ažuolų.

Paulius Jurkus
(Bus daugiau)

IŠ STOVYKLOS GYVENIMO

Dainava yra labai smagi stovykla. Yra daug užsiėmimų, maudymasis ir laisvalaikis. Gamta Dainavoje yra labai graži. Gražus Kryžių kalnas, o kitoje pusėje — Spyglis ežeras. Stovyklautojai yra draugiški.

Laura Rukšėnaitė,
11 būrelis

Vieną dieną po maudymosi mesėjome gamtos takeliu. Rankose laikėme korteles su nupieštais daiktais, kuriuos turėjome surasti. Mėlyni popieriai rodė mums kelią. Gamtos takelyje radome dobilų, laukinių morkų ir kitų augalų. Kai pasiekėme kitą pusę, žaidėme gamtos „Bingo“. Penktas būrelis laimėjo pirmą vietą. Tada ten pat valgėme vakarienę. Kai grįžome į stovyklą, prasidėjo vakarinė programa.

Daina Ringutė,
10 būrelis
1993 m. JAS stovykla Dainavoje.

SPĖKITE

1. Ne krūmas, bet su lapais, ne marškiniai, bet susiūti, ne žmogus, bet šnekėti moka.
2. Bėra kumelaitė lauko gale nusižvengė.
3. Atlėkė paukštis be sparnų, įkando žmogui be dantų.
4. „Kur tu bėgi, kumpurinė?“ — „Kas tau darbo, kirpš!“
5. Nusiprausiau ne vandeniu, nusišluosčiau ne rankšluosčiu.

PRAEJUSIOS SAVAITĖS ATSAKYMAI

1. Rašomoji plunksna. 2. Pieštukas. 3. Laiškas. 4. Upė ir nupjauta pieva. 5. Griaustinis ir žaibas.

ŠIS BEI TAS

Ir po pietų šaukštų vertė pasilieka ta pati.
Niekada neklysta tas, kuris sako: „Aš nežinau“.
Gerai matyti — gerai, bet geriau yra gerai numatyti.
Ant paguldėtų kopėčių lipti greičiau ir saugiau.

BEISBOLININKAS

Vakar beisbolą
Žaidžiau,
Svedinuką
Kai sviedžiau,
Net už gatvės jis nukrito
Ir po liepom nusirito.

Uždainavęs
Ai - dai - da,
Kamuolėlin
Pokšt lazda.
Kur jis dingo — nepamatė
Mykoliukas nei Jūratė.

Nesijuokit,
Aš rimtai —
Žaidžia beisbolą
Šimtai,
Žaidžia tūkstančiai... Po parkus
Nardo vyrai, o ne šarkos.
Jonas Minelga

MANO DIEVAS

Mano Dievas nėra tik mano Dievas, Jis yra visų Dievas. Aš myliu Dievą. Jis man yra labai geras. Dievas man padeda, kai man reikia pagalbos. Jis yra su manim visą laiką. Dievas yra mano draugas. Jis labai gražus. Vieną dieną Jis vėl ateis.

Sekmadienį visi važiuojame į bažnyčią pagarbinti mūsų Dievą. Aš labai myliu Dievą, Jis yra mano tėvas, kuris už mus numirė.

Kristina Barauskaitė,
Detroito „Žiburio“ aukšt. lit. m-los mokinė. („Laisva Lietuva“).

1993/94 METŲ SEZONO GALVOSŪKIŲ SPRENDĖJŲ TAŠKAI IR PREMIJOS

1. Gaja Bublytė, 920 taškų — 100 dol. premija.
2. Vaiva Bučmytė, 760 tšk. — 85 dol.
3. Vytis Udrys, 690 tšk. — 75 dol.
4. Aidis Malinauskas, 515 tšk. — 60 dol.
5. Domas Gudinskas, 345 tšk. — 40 dol.
6. Lukas Gudinskas, 320 tšk. — 38 dol.
7. Adelė Ročytė, 295 tšk. — 35 dol.
8. Vincas Gudinskas, 180 tšk. — 25 dol.
9. Teresė Paškonytė, 160 tšk. — 20 dol.
10. Rita Bradūnaitė, 85 tšk. — 12 dol.
11. Vytas Bradūnas, 55 tšk. — 10 dol.
12. Kovas Lapšys — 35 tšk. — 0 dol.

Kas surenka mažiau negu 50 taškų, tiems premijos nesikišamos. Premijos pinigai gauti iš Lietuvių fondo. Visų galvosūkių sprendėjų vardus nuoširdžiai dėkoju Lietuvių fondui, kartu prašau neužmiršti lietuviško jaunimo pastangų ir ateityje. Dėkoju visiems sprendėjams, kurie didesnę metų laiką dalį skyrė galvosūkių sprendimams ir atsakymų atsiuntimą redaktoriui. Linkiu gražiai ir smagiai praleisti vasaros atostogas lietuviškoje aplinkoje, o rudenį, apie spalio mėnesį, vėl įsijungti į galvosūkių sprendimą. Vasaros metu nepamirškite paskaityti „Draugą“ ir „Tėvynės žvaigždutę“. Susitike pažįstamų, kurie dar neskaito „Draugo“, paraginkite, kad jį užsiprenumeruotų ir padėtų „Draugui“ išsilaikyti. Nuotai-kingos vasaros!

Redaktorius